

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se în-
napolază.

ROMÂNUL

„Să mântuim Ardealul“.

Arad, 17 Iunie.

(I.) Dumineca de acu o săptămână și mai bine a fost o zi de adunări politice. Fiecare partid maghiar a văzut de bine să puște care năregi de cartușe, să dea drumul la câteva rachete. Tisza cu garda lui la Cluj (lipsea din gardă „săracu popă”; pe semne îl dureau în obrazii); Apponyi cu ai săi la Mezőtúr; Ázsonyi în ghetto-ul capitalei; bieții bețari, năcăjiți ai lui Apáthy la Vásárhely.

Și s'a intețit un foc de pușcă strajnic. S'a pornit dela o tabără la alta puvoaiele de injurări și de invective, de injurături și batocări — argumentele întrunirilor politice se gurești pe cari nu le poate prinde hârta noastră. A fost o nobilă emulație în a se constata, care e tâlharul cel mai mare, care a furat mai mult, care își păzește mai tare sul din gură, care are intenții mai murdare. „Tu ai furat milioane din cassa țării!” „D'acum tu n'ai furat?” „Tu ai speculat cu sarea!... Tu ai speculat cu șlipuri!”... Și nimenea, nici unul nu cade sdrobot, nici unul nu smulge din mânt — ca năzdrăvanii din poveste plumbul cufundat, nici unul nu pierde un singur cuvânt de răspuns, de respingere, de spălare, de pușcă înainte, pușcă nebumește.

Dela o vreme îi vine omului să creadă că în mâni puști de soc, de pocnesc atât de rău și fac atât de puțină stricăciune.

Iar când li s'a urât de jocul acesta o porcărie cu rachetele. Altă minune! Par'că toate rachetele au fost cumpărate din aceiaș duceană! Sunt leite pe o formă. Minunate rachete.

Fiecare adunare aprinse câte una, și racheta se ridică în văzduh, scriind pe bolta cerească: în cifre de foc „1915”. Din acest număr cădeau, asupra capetelor mulțimei minunate stele, ce păreau galbeni, bancnote, și vignete de butelii. Era racheta viitoarelor alegeri...

Apoi urma clou-ul zilei: primejdia Ardealului. O țșnitură de limbi de foc roșu-galben-albastru, din cari răsare fiorosul chip a Românilui sânger. Cu căciula țurcănească, cu pistoale și iatagane vârâte în șerpar, strângând în fiecare mână câte un Ungur de jumătate mâncat. Asupra publicului îngrozit plouau bombe sforăitoare.

Insfârșit după atâtea rachete și o chetă: un uriaș purcel de bronz, cu inscripția „cassa de partid”...

— Săriți, că e vai de Ardeal! Săriți, să mântuim Ardealul! Săriți, că dacă s'a pierdut Ardealul, perdută-i toată țara unguerească!

Incerci să-l potolești: Ia mai stai jupâne, dar cine s'a sculat asupra Ardealului, de vrei să-l mântui? El însă nu te aude, ci țipă mai departe:

— Săriți, fii ai lui Árpád și mântuiți Ardealul. Răsboaiele din Balcani au adus biruința principiului național. Popoarele subjgate au dărâmat puterea semilunei și s'au unit cu frații lor. România a ieșit puternică din războiul acesta și acum își îndreaptă ochii injectați de sânge și plini de poftă, către apus, către Ardealul nostru! Nu auziți voi uraganul de patimi de dincolo? Nu auziți cum bate măciuca valahului în porțile mâncate de cari ale Ardealului. Nu vedeți voi că s'a por-

nit țara românească încătrău arată Mihai Vițeazul cu barda? Săriți...

Incerci din nou: — Stați, măi oameni buni. — Stați și vă puneți apă rece pe moalele capului. Doar regele Carol e la București, dorobanții sunt prin garnizoanele lor și rezerviștii români pe vremea asta lăsată de Dumnezeu sapă cucuruzul și cântă doina.

Ce v'a speriat așa de grozav? Ce-a făcut România până acum? Nimic, decât a spus, că nu mai poate, nu mai vrea să facă o politică îndreptată de vechi simpatii, de maxime mincinoase. România este țara, unde o parte a neamului românesc s'a putut închege într'un stat propriu, național, mare. Este țara, unde neamul românesc își poate desvolta ființa, își poate împlini menirea în concursul omenimei. România este azi țara, care poartă sortii întregului neam românesc, unul în conștiința sa națională, unul în cultură. De aceea România are chiar datoria să-și îndrepte privirile calde asupra tuturor Românilor.

Până acum România, înainte și după războiul Balcanic, nu a făcut decât, cumpătat și cuminte, a dat lumii să înțeleagă această datorie a ei. S'a ferit să se abandoneze orbș în brațele Austriei, care era dedată să o știe cu arma la picior la hotarele de ost, gata să-i sară într'ajutor împotriva colosului boreal — și era dedată să o aibă tovarășă prețioasă și — ieftină. Dar România nu a căzut și nu va cădea nici în brațele ce i le întindea cu atâta dor vecinul ei uriaș dela nord. Va ști să-i asculte vorbele de dragoste fără să-l respingă dar și fără să-l primească. România stă azi cu pușca la picior, fără să atace pe cineva,

Riporturi moderne.

De Svârlugă.

Tânăr ziarist cu ambiție, mi-am propus să dau puțului cetitor informații exacte, concise, referitoare la viața senzațională a zilei. M'am înarmat deci c'un carnet rezistent și, iată, prin aceasta ies pe teren. Dau buzna în lumea largă. Credincios chemării mele mă vâr în război și în stânga. Deschid ochii și-mi ascut urechile. În vânt creionului să-și facă datoria. Insemn ce văd, scriu ce aud. Imi trebuie „riporturi moderne”, notițe interesante, cari ușurează digestia, caut să-mi fac cetitori ai ziarului mai ales, căci altfel asprul domn director mă face vânt din redacție). Deci, precinstiții cetitori să-mi judece astfel. Eu scriu adevărul cum e, sau cum mi se putea să fie. Nu mint, pe cuvânt. Ador însă fantazia și modernismul. De ce n'am putea uza și noi gazetarii de obiceiurile colegilor noștri străini, cari îngrășă ziarurile? Căci doar presa noastră boalește greu de anemie, din pricina lipsei de abonați.

Ei, dar vremea-i ban, mai ales la un reporter plătit să scrie senzație, deci hai' la lucru!

Convorbire cu vicarul Mangra.

Vestitul călugăr Mangra, în zilele din urmă a devenit mormăe. Ca un vulcan după erupție. E vorba par'că de evenimentele din urmă, al căror rezultat a fost. Cică înaintează memorande către regele Carol. Și umple coloanele ziarelor cu declarații și mărturisiri. Mai vrea ceva, sigur. Caz interesant. Hai la dânsul, băiete! Am sosit la Oradea-mare c'un tren de di-

mineața. Metropola ovreiască a Bihorului nostru nenorocit își exhala mirosurile dimineții. Gara afumată pirotea încă de somn dulce, ca o cucoană cu tabieturi târzii. Prăvăliile cu marfă ieftină își cască galantarele, cu durere par'că după noaptea prea scurtă. Spre mijloc de oraș Crișul își scurge undele în șopot obosit, printre aruncăturile populației de ghetto dela periferii. Se pornesc furgoane și trăsuri hodorogite de povară. Grăbesc impiegați cu ochii umflați la slujbe. La porți cu firme, la advocați, la bănci, la judecătorii, se îngrămădesc țărani de ai noștri, rău îmbrăcați și supți de mizerie. Așteaptă să se scoale domni, să le „facă” necazurile. Se sprijinesc obosiți în toiege și mustatele le cad a grea durere peste buzele uscate, firave. Sărării!

În piața cu nume istoric, castelul nou al vladicului Radu se alinaiază cu sfială între palatele burghezimii patriotice, vrând par'că să rămână neobservat în colțul lui. Ce bine e, că palatul episcopului catolic, uriașul palat cu sute de încăperi princiare, e în altă parte a orașului, căci atunci aceasta casă valahă ar trebui să roșească veșnic de modestie. Ca un dascăl român, în fața unui falnic conte din cutare sătușor al Ardealului.

La biserica unită e slujbă de dimineată. Se strecură rari preoți de-ai noștri spre interiorul cu pictură apuseană din vremea lui Lauran.

Luna dela biserica soră din față arată lumină plină. Mehanismul aceleia nu-și dă seama de ră-tăcirile călugărului, care e acum în fruntea pa-

rohiei ort. Că de-ar avea matură judecată, atunci poate nu s'ar mai învărti luna din turnul bisericicii vicariale. Dar așa...

Mă anunț în audiență pe la ora nouă. Și am fost primit, căci m'am anunțat ca bihorean, despre cari sfinția sa a spus cu atâta emfază, că sunt „ai săi”. Iar când a aflat că sunt reporterul unei gazete intransigente, s'a sguđuit din toată făptura părintele, dar nu m'a dat afară, căci... nu m'a putut. (Sunt sportiv!) Și am început convorbirea. (Lăcașul părintelui e cunoscut din descrierea ziarului „Az Est”).

Eu: Blagoslovește, Preacuvioase!

— Domnul, Domnul! — Murmură Sfinția sa în barba albă, mătăsoasă. E palid și indispus. N'a dormit poate. S'a frământat cu ghicirea nouilor rezonuri pentru justificarea ținutei sale.

Eu: Vă felicit, Preacuvioase, pentru noua izbândă ce-ați secerat. E știre pozitivă că ziarul „Pesti Hirlap” din Budapesta, în splendidul său galantar de pe Bulevardul Elisabeta, galantar deschis de curând, în locul întâi v'a afișat portretul Sfinției voastre. Toată ovreimea Budapestei Vă admiră mustatele și latul brău de vicar. Și exclamă uneori glasuri subțiri: „Szép ember ez a Mangra Vazul, igazán ügyesen néz ki!” (Frumos om e acest Vasile Mangra, fără îndoială se infățișează „ferches”) La atâta nu s'a avântat nime dintre nepoții lui Traian, săracu. Mare glorie, părinte! Dumnezeu să ajute și la mai mult.

Sfinția sa își mângăie barba. Ochii îi plutesc în melancolie.

fără să amenințe pe cineva — dar gata să apere interesele neamului românesc, încrezută pe puterea ei, și convinsă, că biruința va fi acolo, unde își va spune și ea glasul. Vai, cât de ușor Vă puteți apăra în contra acestei Români!

Nu cu fortificații, nu cu miliarde aruncate în vânt, nu cu dislocări de regimente românești, nu cu înființare de societăți de tir la licee... Ci puneți-vă cenușe pe capete și tânguți-vă: proști am fost Doamne, blăstămați am fost Doamne — iată vrem să ne pocăim.

Iar dacă voi de voi nu o să veniți în ori, ci veți perzista a ciopârți, la alcătuirea monstroasă a „ideii” — vor fi alții, cari o să vă aducă la rezon.

Viena își dă azi seamă, că viitorul pretinde o politică orientală înțeleaptă și o mare reformă internă, care va șterge impilarile seculare și va da egale drepturi nu numai indivizilor ci mai întâi de toate națiunilor, cari alcătuiesc această monarhie!

— Dar primejdia zace în România din Ardeal! Săriți, că ne omoară! Săriți! Românii înaintază în cultură, cu toate tâmpitoarele noastre școli. Românii se înmulțesc, deși îi lăsăm să-i decimeze epidemiile. Românii cumpără pământul Ungurilor scăpătați, deși pe aceștia îi infundăm cu bani. Românii sunt uniți, Românii își cer drepturi naționale! Săriți, scăpați Ardealul din ghiarele ardelenilor!

Nu obosiți, iubiți compatrioți! De România din Ardeal nu-l veți mântui Ardealul niciodată, căci opincării aștia au slobozit rădăcini dânci în acest pământ, încă pe vremea, când neamul vostru hoinărea desrădăcinat cine știe prin ce pustiuri.

Sărmanii de voi... Ați vrea să mântuiți Ardealul de Ardeal? Vă închipuiți că stările de azi sunt identice cu cele de acum șase veacuri... Mai puteți crede în drepturile „istorice” ale celor trei națiuni? Sau credeți că Ardealul e patrimoniul acelor câțiva „magnați”, sau credeți, că Ardealul e unguresc în urma cetii de solgăbirăi, notari, jandarmi și boactări de tren presărați prin el? Nu domnilor, Ardealul istoric, Ardealul-minciună, a murit de mult. Doar și peste întinderile aceste a suflat vântul libertății... Luați seamă înfârșit: Noi Românii alcătuim Ardealul!

— Asta-i puțin încă, amice. Ce plătește chipul meu fără toiagul cu serpii înțelepciunii și cu crucea. Asta am vrut eu din pruncie. Căci, măicuța când mă repezeam prea tare la plâns, mă ululea și-mi zicea: Lica maichii, taci că o să te faci tu vlădică când vei fi mare. Și mă săruta și mă mângăia: Vlădicuțu' maichii! Și, de atunci încă, mă usucă dorul mitrei.

Sfinția sa devine sentimental. Imi tremură și mie creionul în mână.

— Hei, fiule, cât m'am frământat cu după acest vis atavic al prunciei. Luntre și punte m'am făcut. Al vostru am fost eu cândva, al celor cari mă injurată astăzi. Am purtat cu foc steagul intransigenței, am culminat la Predeal, am stat zile de-a rândul, săptămâni și luni întregi, în miros de terpenină, am mâncat la aceeaș masă cu culegătorii, la nașterea „Tribunei Poporului”, am vorbit, am scris, m'am zolit, m'am luat de gât cu administrația, cu puternicii zilei, ca să mă pot avânta înainte, tot înainte, după viziunea, care mă fascina în leagăn: mitra, ah, o mitră aurită....

— Voi, adică oamenii de atunci, mă divinizau, mă încăreau cu ovații, cu laude, mă purtau în triumf. Dar urechile mele așteptau altceva decât strigăte de: vivat! Eu doream realitatea, visul: o episcopie, cât de modestă la început. Zilnic meditam asupra înțelepciunii din scrisoarea apostolului Pavel: „Cine dorește episcopie, bun lucru dorește”!

— Si, frate, nu tot sub imboldul visului meu m'am luat la harță cu uniutul Bunea dela Blaj?

Noi Românii suntem marea întinsă, iar corăbiile voastre plutesc fragile pe întindere, nelegate de fundul mării, cu nimic.

Noi, și pământul acesta stropit cu sângele nostru și cu sudoarea noastră, — noi suntem Ardealul. Iar noi — nu vă cerem să ne mântuiți!

Statistica știutorilor de carte în România. Cetim într'un comunicat de dincolo: „Cu ocaziunea recensământului general al populației țării din anul 1912 s'au cules, între altele, importante date asupra științei de carte a locuitorilor. D. L. Colescu, directorul general al statisticii din ministerul de domenii, a luat măsuri ca rezultatele obținute să fie întocmite într'o publicație aparte, chestiunea fiind de mare folos astăzi. Populația urbană din România — în vrâstă mai mare de 7 ani — cuprinde 1.134.000 locuitori. Dintre bărbați s'au găsit știutori de carte un număr de 455.574, ceea ce face un procent de 75.4 la sută. Analfabeții bărbați dau un procent de 24.6 la sută. Femeile știutoare de carte au ajuns numărul de 291.500 ceea ce da un procent de 54.9 la sută. Femeile analfabeți dau un procent de 45.1 la sută. În total deci din populația urbană mai mare de 7 ani, avem 747.000 locuitori cu știință de carte, față cu 387.000 analfabeți. Cum vedem aproape două treimi din populația orășenească de astăzi, este știutoare de carte. În comparație cu trecutul, rezultatele obținute la orașe, se pot considera ca satisfăcătoare. Într'adevăr, la recensământul făcut în anul 1899, populația urbană știutoare de carte reprezintă mai puțin de 50 la sută. Numărul știutorilor de carte a crescut în proporție de 15 la sută în timp de 13 ani. Progresul a fost mai simțitor la femei ca la bărbați. Așa, în anul 1899 procentul bărbaților cu știință de carte, era 60.9 la sută, pe când acum este de 75.4 la sută. Procentul femeilor știutoare de carte la anul 1899 era de 37.3 la sută; iar astăzi este de 54.9 la sută.

O vorbă respicată. D. Jászai, răspunzând unei scrisori, își formulează în 6 puncte credul în chestia de naționalitate:

1. E greșită afirmația că Ungaria ar sta în rândul dintâi în ce privește recunoașterea drepturilor naționalităților în minoritate. Din contră ea se găsește în rândurile din urmă, colto, undeva între Rusia și Prusia. Concepția contrară se întemeiază pe o iluzie optică. Iar aceasta e: Legea noastră de naționalitate neexecută și eludată cu viclesug.

2. Numărul mare de străini din capitală nu e o apariție simptomatică, ci, din contră, e semnul unui pașnic proces de asimilare.

3. Administrația greșește cu mult mai mult în contra naționalităților decât în contra maghiarimei, pentru că impilarca suferită dela cei de

o altă limbă doare și inversunează cu mult mai tare.

4. E zadarnică, ba chiar păgubitoare maghiarizarea cu forță. Unicul remediu practic e crearea unui mediu cultural și social, în care cunoașterea limbii maghiare să fie plăcută, folositoare și avantajoasă. Noi asemenea nu de aceea învățăm limbi străine, fiind că ne silește cineva. Din contră, silnicia omoară orice aporie culturală.

5. Vina politicii noastre de naționalitate e fost, nu indulgența și toleranța, ci sistemul de volnicie, de ignoranță și de abuzuri. Acest sistem a pricinuit inveninarea chestiei de naționalitate, acesta a dat coarne iredentismului. Ca liți, vă rog, discursul lui Désy, din parlament. Désy nu-i un radical răsvrător....

6. Faptul, că România are o politică de naționalitate greșită (??), nu poate fi motiv pentru ca și noi să comitem aceleași greșeli. De ce să nu imităm mai curând Anglia, Svițera, Belgia și celelalte țări civilizate!

INCONȘTIENȚA CONDAMNABILĂ. Sub acest titlu am publicat în numărul nostru de Joi, 29 Mai (11 Iunie) o notiță după jurnalele ungurești, în care se spune, că în o societate ungurească venită din București în Budapesta, ca oaspeți, ai „Uniunii populare naționale maghiare”, au fost și 20 de Români și că unul din asștia Dr. Pascu a făcut declarații, cari au umplut de bucurie pe Maghiari, căci condamnau atitudinea mânilor din Ungaria.

Ne scrie acum în această afacere un amic al nostru din București, care din întâmplare a venit în Dumbrăvea Rusaliilor, dela Predeal și până la Brașov, în trenul și chiar în compartimentul, unde erau membrii Societății maghiare de ajutoare în caz de boală din București (Betegsegélyző egylet), cari se duceau în cursivă pe o săptămână la Budapesta. Membrii acestei societăți erau în număr de 63 (nu 100 cum spun jurnalele ungurești) și e drept că unii din ei vorbeau perfect românește, dar se poate prea bine ca aceștia, sau cel puțin o parte din ei, să fie Unguri născuți în România, așa că cei 20 Români ai jurnalelor maghiare se pot să fie „Magyar ajku románok”, căci Ungurii și alii străini născuți și crescuți în țară, vorbesc în mare parte, așa de curat românește încât nu îi poți desemna de Români.

În ce privește pe acel nenorocit de pretins român Dr. Pascu Evangheliu, este un bulgar macedonean născut în țară, ca mulți alții și care și azi își păstrează accentul bulgăresc, când vorbește românește. Are un institut de dentistică și fisioterapie, e dar un fel de doctor de măsele și bătători și probabil că e angajat la acea societate ungurească. E neînșurat și în casă ține servitoare bulgară, care abia o rupe pe românește și care vorbește numai bulgăresc. Dacă toți reprezentanții Românilor din acel grup, au fost ca acest ipocrit atunci nu e motiv de alarmare.

Adevărat că uriașul ăla avea cerbicie de taur și era cumplit, dar nu m'am dat. Punctul de vedere ortodox trebuia să învingă. Laurii se câștigă în luptă. Dar lauri mai fructuoși pentru o episcopie, decât în hartă c'un uniut unde se puteau afla mai bine? Nu tot din harța asta a venit și alegerea dela... aia (are un cutremur de groază Sfinția sa și nu rosteste numele Academiei) din București? De nu mă certam cu Bunea, unde era platforma mea științifică? Păcat că cu Bunea s'a dat și Iorga, căci altfel ieșeam mai puțin flendurit din luptă....

Călugăru se îndreaptă de spate acum și înaltă fruntea.

— Ei, și nu mi-a dat istoria mie dreptate. Nu vine Păclisan ăla, sau cum îl chiamă, și aduce mărturie adevărului meu pe papistașul Possevino. Acum să fie Bunea viu! O mângăiere totuș am, căci am putut să jubilez de izbânda mea în „Telegraful” Marelui Saguna! La loc de frunte!... Și tot mă cârăie naționalității că stau singur. Ba m'au chiar prohodit. Mi-au zis mort. Mortii nu pot să dea glas nici chiar în o foaie bisericească.

— Iar eu nu sunt mort! Eu sunt viu și voi trăi!

— Firește că ești viu, părinte, mă gândesc eu, notând declarația asta foarte vie, căci doar altfel cine avea să poarte pălăria de mătășă flendurită la București?

— Iși drege glasul părintele, apoi se lasă iarăș în brațele amintirilor.

...Și când a venit din partea voastră ceea ce doream cu atâta alțiare, când într'o norocoasă dimineață soarele îmi răsărise în formă de mitră aurită, atunci, ah, atunci, ce-au vrut ai mei n'au vrut ei!....

N'au vrut. Eram deochiat. Deci, natural și nu vreau. Foarte natural.

Soarbe o gură de apă Sfinția sa, din păharul de alături, își șterge mustața, apoi mă fixează cu putere.

— Iar acum fi atent la logică, tinere, și scrie exact în gazeta aia a ta. Voi m'ați ales arhieru căci am fost al vostru (pentru mine, firește, dar asta nu-i păcat), dar nu m'au întărit ei, cei cu puterea. Nu era logic să caut eu, după eșecul cu voi, să mă fac apt spre o viitoare întărire? Ba logic. De tot logic. Voi nu puteați, pot ei. Logica era să caut putința. Am căutat-o. Mi-o limbia Tisza, bihoreanul, vecin de aproape.

— În nizuințele mele este deci, gazetărașule, cea mai strictă consecvență. Auzi, și să auză cei ce au urechi de auzit: consecvență de ter. Punct. Incetați, deci, cu hula.

Cuvintele din urmă le-a spus părintele cun glas stentoric. Ochii îi schinteiau în orbite și barba i se întepenise pe piept ca un stalactit de marmură. M'au cuprins fiorii în fața acestui răsboinic cărunț, ne care-l știam blajin și nepuțințios la vorbă.

Eu (după un restimp de frapare): Bine, Sfinția ta, dar Academia, opinia publică, grosul neamului, milioane de capete, altfel judecă!

— Academia? Bianu, uniut dela Blaj, se

Cum se face opoziția națională maghiară.

— O convorbire cu baronița Schönberger, odinioară Roza Wallenstein. —

Baronița Schönberger, expulzată când cu faimosul Lengyel-Polónyi, a făcut, la Berlin, unde trăiește, interesante declarații asupra felului cum se țese țesutul acestei inalte în Ungaria. Bietul cetățean, de orice din țara asta, gândindu-se la culisele politice și la închipuie te miri ce încordări de inteligență și nobilitate. În fantazia mulțimei politica mare e măsurată de grandiositate și de mister. Convorbirea cu baronița Schönberger va ridica vălul de pe acest mister — mascaradă de bălci. Ne va desgoli un colț din viața politică opozițională, așa cum procesul Háy-Mladin ne desgolise un colț de politică guvernamentală. Și, desgolindu-l, ne va face să înțelegem și multe explicații, de ce nici când opoziția românească, nu putea să încheie frăție de arme cu opoziția maghiară.

— Dar să dăm cuvântul baroniței:

— Dintr'un lucru de nimica s'a născut toată lucrarea. Pe vremea aceea erau miniștri Polónyi, Apponyi și ceilalți. O corporație m'a rugat să exonererez ceva de urgență la biroul condus de consilierul Makay. Mă duc la minister, la biroul lui Makay — nu mai imi aduc aminte ce măsură avea. Afară pe o tăbliță sta scris: „Intrare fără anunțare interzisă”. Mai înainte de a intra eu nu observasem tăblița, apoi nici nu era acolo servitorul care să mă fi anunțat și al treilea, ceea ce trebuia să spun la început, eu nu eram obișnuită cu în vre-un minister maghiar să nu mă primească cu plăcere chiar și fără să fiu anunțată. Deschid la Makay: par'că l-a trăznit. El începu să sbiere, să gesticuleze: cum cutezi să intri? nu vād tăblița? nu știi ceti? — de ce, atunci el o să mă învețe, o să-mi arate el... la mai lasă, imi zic eu în gând, dar cine știu tu, de numai cu ceremonii se poate vorbi cu cine? Vreau să-i răspund, vreau să-i spun cine sunt (știi că ar fi tăcut la moment) dar nu mă pot să vorbesc, strigă că mă dă afară. Vezi bine, că n'am putut răsbi cu gura am răsbit cu mâna. I-am făcut parte de câteva... la dreapta și de câteva la stânga, cum nu mai pupase nici un consilier ministerial înainte și după el. Când primii citația judecătorului de instrucție, care mă acuza de ofensă și de bruscarea autorității, mă duc la Polónyi — era pe atunci ministru de

justiție — să-l convertească pe procuror, să nu mă deranjeze... Dar Polónyi a început și el să facă gură. Pe vremea aceea dădea cu piciorul în toate, afară de el însuși și de fotoliul lui de purpură. Zicea că zău, fie ce-o fi, dar nu va face nimic, ieși. — Cine a mgi auzit vorbe de acestea? Stai tu, mă gândeam, o să te mai aud și altcum. Vázsonyi mi-a fost apărător; i-am predat două scrisori, una era iscălită de toți membrii cabinetului coalitivist și mi se aduceau în ea omagii pentru munca mea desfășurată în interesul țării.

Vine pertractarea: procurorul dă în mine cât poate, spune tot răul despre mine. Se ridică Vázsonyi și răspunde cetind acea scrisoare. Cei de față rămân uluiți (nici că s'a mai pomenit vre-odată atâta senzație!) Judecătorii se retrag, se sfătuiesc și amână pertractarea. Cu aceasta, afacerea era ca și terminată, căci dela amânare (sunt 7 ani de atunci) nu am mai primit nici o înștiințare. Deodată însă vin ziariștii, ziarele și încep să scormonească: ce fel de servicii sunt acelea cari le-am făcut patriei, și pentru care guvernul întreg îmi mulțamește în scris. Ferit-a sfântul când ziariștii încep odată să hănuiască ceva. Află ei atunci și de câte ori te-ai mișcat noaptea în somn.

Nu peste mult se întâmplase că Halmos, fost primar al capitalei, a ridicat acuze grave împotriva lui Polónyi. Atunci era vorba de descoperirea trecutului lui Polónyi. Astfel... m'au amestecat și pe mine; așa s'a început.

Tot după câțeva vreme Lengyel Zoltán, cu care nu am vorbit niciodată, nici nu l-am cunoscut — a reînviat el acuzele formulate de fostul primar, aducând printre acestea ca cea mai însemnată afacerea cu scrisoarea mea. Atunci s'a petrecut un lucru de neînchipuit: din locuința mea, dintr'un dulap încuiat și închis cu lacăte, ajunge în mâna lui Lengyel o scrisoare a lui Polónyi către mine. Mi se scria în aceasta să merg la Viena și să află dacă e aplicat regele (și dacă da, atunci când) să-l primească în audiență pe Francisc Kossuth? Mi se promiteau 100.000 (una sută mii) de coroane dacă îi voi aviza cu câteva zile mai înainte.

Credeți poate că mi-a fost greu să află? Am aflat eu și alte lucruri cu mult mai importante. Cum și de unde am putut afla, iată, nu-mi pasă, vi-o spun și asta: dela principele Otto, care a fost atât de politicoș de mi-a trimis chiar și scrisoarea prin care fratele său cironomul Francisc Ferdinand îl înștiințează, că M. Sa îl primește pe Kossuth. Am și astăzi scrisoarea aceasta.

Tot ce s'a mai scris în afacerea aceasta, numai pe jumătate e adevărat. Dar și aceste amănunte sunt neînsemnate chestiuni personale. Nici nu mi-au stricat mie cu ele, ci aceluia pe cari i-au mai amestecat în afacere. Așa bunăoară mareșalul curții principele Ludovic de Lichtenstein, care după ce se iscăse scandalul a fost chemat imediat la M. Sa împăratul, iar a doua zi s'a sinucis luând otravă. Nu sunt adevărate versiunile lansate de ziare asupra morții lui: el singur s'a sinucis.

Față de mine guvernul coalitivist a făcut două mari nedreptăți. Una a făcut-o Polónyi Géza singur. Am spus că imi promisese 100.000 cor. dacă voi afla când e aplicat regele să-l primească pe Francisc Kossuth. Bine înțeles, voiau să știe din bună vreme ca să se înțeleagă ce să spună Kossuth la Viena? — Am și aflat mai curând chiar decât cancelaria cabinetului care l-a invitat. L-am anunțat pe Polónyi: nu mi-a dat nici un crucer. Nu vă temeți, om cuminte e acela care m'a păcălit și pe mine. Nu numai că nu mi-a plătit, dar mi-a mai trimis și o notă de 14.000 cor. (el era avocatul meu în cele mai multe procese ce le-am avut). Dar nici eu nu m-am lăsat mai pe jos: atâta i-am dat din cele 14 mii, cât mi-a dat el din o sută de mii. Socoteala noastră e saldată, adică vorba vine saldată: el mai are să-mi dea mie 86 de mii.

Celaltă nedreptate față de mine a făcut-o

guvernul coalitivist întreg. Aceasta e expulsa-rea mea din Budapesta. Atunci să fi ascultat ziariștii când s'a pertractat aceasta la poliție; ar fi auzit multe lucruri. Pentru că, mă rog, e ușor să expulzezi pe cineva, nu e mare lucru să spui că nu-și poate justifica venitele, când acela îți arată avere de un milion. Dar cine a mai auzit să expulzezi pe cineva pentru că se ocupă cu exoperări! Mă rog, exoperarea e ca și amorul: unul singur nu poate face nimic, trebuie cel puțin doi. Da, am exoperat. De ce nu, cel puțin m'am recompensat pentru tragerea pe sfoară. Dela ministerul de justiție am esoperat cele mai multe favoruri. Transferarea de judecători, înaintări, etc. erau afaceri mărunte... Odată am exoperat și un notariat public. Eu zic, exoperarea e o afacere cinstită, nu e nimic în ea; însă dacă nu ar fi așa, atunci doi sunt culpabili. De ce m-au expulsat atunci pe mine și pe ministrul de justiție nu?

Cum s'a disolvat adunarea poporală din Lazuri.

Din isprăvile protopretorelui Tempeleán Dezső.

Beiuș, 15 Iunie.

Nici că se putea altfel! După Roska din Alba-Iulia trebuia să vină altul, un fecior de popă român, care să se însinue cu matrapzlăcurile sale; Măria sa domnul Tempeleán Dezső, protopretore din mila norocului, la Vașcău, membru în sinodul eparhial și în congresul național.

Pe Dumineca de 14 Iunie adevărat partidul național organizase o adunare poporală în comuna Lazuri, nu departe de Beiuș. Permisivitatea pentru ținerea adunării s'a făcut în regulă și la timp. Din Beiuș plecase la adunare Dr. Ioan Ciordaș, avocat, Dr. Constantin Popoviciu, Dr. Ioan Cosma, advocați, Dr. Mager, Terentie Popoviciu, casierul și Ioan Petra, contabilul dela banca „Drăganul”. Permisivitatea(?) nu sosise încă și se socotea, că s'a luat la cunoștință adunarea de azi. Pentru păzirea ordinii își făcuse apariția doi jandarmi. Trece termenul fixat și la dorința notarului cercul din loc mai așteptasem jumătate de oră, dar dacă vine cineva dela Vașcău, ca reprezentant al administrației. Poporul adunat în număr frumos așteaptă cu nerăbdare să audă vorbirile conducătorilor noștri. Adunarea se constituie alegând de președinte pe țărânul Teodor Popa, care arată scopul, pentru ce am venit și dă cuvântul dlui Dr. Ioan Cosma.

Dsa începe să explice noua lege electorală, dar nu a vorbit 10 minute, când în goană sosește pretorele Mártonfi urmat de alți doi jandarmi și se repezește la d. Ciordaș, care sta liniștit pe tribună:

- Ce faceți d'voastră aici?!
- Ce să facem? Dta trebuie să ști, ce facem.
- Țineți adunare poporală?
- Da!
- Unde-i permisivitatea?

— La d'voastră! Înștiințarea s'a făcut în regulă și neprimind până la timpul fix nici o dispoziție contrară, evident, adunarea e privită ca luată la cunoștință.

— Noi n'am primit nici o cerere pentru ținerea adunării, deci vă somez să o disolvați la din contră o voi împrăștia de aici cu jandarmii.

Pentru încunjurarea scandalului d. Dr. Ioan Ciordaș prin câteva cuvinte arată poporului, ce zice Mártonfi, rugând pe cei de față să se ducă în pace acasă, și că Dumineca viitoare va ținea tot aici o nouă adunare, în care se va protesta contra împărțirii la cercul de alegere Târcaia.

Atât!

Dar dacă puternicii dela Vașcău n'au avut cunoștință despre ținerea adunării, de unde au știut să se inițieze în ziua aceea la Lazuri? Cum de jandarmii s'au prezentat încă de dimineață? Comuna n'are nici telefon, nici poștă, iar Vașcăul e la depărtare de 16 km. de Lazuri. Așa dar?

Aha!! Măria sa dela Vașcău e atât de știutor! Nici o frunză nu se mișcă fără știrea lui în binecuvântatul de Dumnezeu cerc al său pretorial, deci:

— Să trăiască Tempeleán Dezső, luminatul protopretore dela Vașcău!

N. B. Pe Dumineca viitoare sunt proiectate adunări populare la Lazuri, Buntești și Ursad.

*) Această dare de seamă, trimisă „expres” de corespondentul nostru permanent, ne-a sosit abia astăzi după prânz. — Redacția.

chiamă că-i Academia? Asta a fost prietenul lui Bunea, pentru care se expusese grozav la alegerile din 1909. El și cu comitetul au pregătit cele dela București.

— Că ce-a zis Iorga? Un demagog și-o gură. Vrea partid politic și imbată băieții. Eu am temeiri în ținuta mea la Sturza. la Brote. la Alexandru Mocsonyi, la Goldis al dumnea-voastră chiar.

Eu: Svârcoliri, Precuvioase. Pe Iorga, pe Mocsonyi, pe Sturza chiar, mai ales pe Sturza, nu puteți să-l invocați pentru justificarea Dvoastră. La noi sunt și oameni, cari luntă fără să dorească lucrul zis bun de către sf. Pavel... Ori alt bun.

— Nu sufăr să-mi dai lectii. În casa mea grăiesc eu! Prostii, ce știți voi. Punctul meu de vedere îl dau de atâta vreme gazetele.

Eu: Celă unguerești. Căci chiar și „Telegraful” v'a închis ușa. V'a prohodit și el...

Sfintia sa se ridică nervos și se plimbă cu pași mari prin odaie.

— Eh, nu sunteți voi să mă înțelegeți. O să grăiesc regelui Carol, politician consumat, om cuminte, potolit. Dânsul imi va da dreptate și mi se va spăla insulta dela București...

(Profetic) Și veți veni voi odată să cereți Magoslovenia arhierului Vasile!

— Doamne apără! — mă scarp gura și zbor pe usă, cu surtucul fluturând.

Pe scări întâlnesc doi poni cu reverenzile roase. Mă opresc sfios, umilit:

— Acasă Măria Sa? Vicarul.

— Acasă Mangra. Vicarul nu. A murit, nu știți.

Preoții, cu fetele slugarnice, mă privesc pește umăr, cu nepăsare. Și intră...

Eu, imi adun hârtiile cu scârbă și alerg la poștă, să dau raportul.

Scrisoare din Beiuș.

Cultivarea satelor. — Un an școlar roditor. — În fața unei serbări mari. — S. T. R. la Beiuș. — Postscriptum.

Beiuș, 15 Iunie.

S'a pornit o acțiune frumoasă și laudabilă din partea intelectualilor români din Beiuș; cultivarea satelor. Despărțământul „Astrei” cu seriile nesfârșite de prelegeri culturale și economice a prilejuit țăranilor o schimbare în felul de gândire și de trai, îndreptându-le privirea spre orizonturi mai largi și mai folositoare vieții lor dela țară. Conducătorii politici iarăși caută să trezească la nouă luptă conștiința națională adormită, prin aranjarea de adunări populare, bine cercetate.

În acest ținut cu țărani fără de carte și cu prea mulți cărturari nepăsători și șovăitori, deși la moment nu se vor produce și rezultate reale în urma mișcărilor de reculegere națională, totuși viitorul ne va aduce mângâierea, că lupta, purtată ani de-a rândul, n-a fost zadarnică. Trecutul ne spune, că noi am dat cea mai strălucită glorie în luptele naționale. Să fie aceasta cu neputință în viitor?

La sate ori când se vor găsi elemente viguroase, hotărâte și dârze pentru apărarea demnității noastre românești. Acolo scrisul românesc e sorbit cu mai multă sete, gazeta are influență mai covârșitoare decât la orașe și mișcă masele mai repede. Vorba e, ca să nu dăm uitării nici pe conducătorii dela sate, pe preoți și învățători, ci să-i îndrăgim cu felul nostru de judecată, întinzându-le mână de ajutor în năcazuri și la neajunsuri. Unde este comunitate de idei, este și solidaritate perfectă.

Iată de ce mă bucură, că în sfârșit, am trecut dela vorbe la fapte, după **Budureasa, Mezies**, să vină altele la rând.

Dar din mulțimea de advocați și candidați de tot felul, oficanți de bancă, ingineri, medici, meseriași și industriași independenți, să nu rămână **împlinirea datoriei** în sarcina a lor doi trei mai însuflețiți. Lângă ei e locul nostru al tuturor!

Mic și mare deci la împlinirea datoriei!

Vin zilele de vară și cu ele și monotonia în orașul nostru. Elementul, ce dă prisosul de viață, veselie șgomoasă, studenții, se risipesc pe la căminele lor. După un an de muncă, de trudă și de istovire, cele câteva luni de libertate au pentru ei o îndoită însemnătate, lipsa de griji, și reculegere sufletească.

Dar la toamnă mulți dintre ei nu se vor mai întoarce la liceul nostru, de care însă își vor aduce mereu aminte, ca de o plăcută reminiscență. Aceștia sunt cei 49 studenți, cari au terminat opt clase și au făcut examenul de maturitate.

E anul acesta unul dintre cei mai roditori, poate cel mai roditor. Din 49 de inși nici unul n'a fost respins și nici unul nu a căzut. Bucurie pentru maturizanti, mângâiere pentru părinți, cinste pentru truda profesorilor și pentru liceu! Cine cunoaște greutățile cu cari luptăm aici, va da tributul de recunoștință corpului profesoral, și va trece cu un gest ușor peste micile mizerii ce le îndurăm, ca urmare a greșelilor, săvârșite conștient sau inconștient.

Neapărat însă, prin hiperzelul de a se conforma corpul profesoral întru toate planului de învățământ impus din partea ministrului cultelor, să nu se aducă nici o jignire limbii românești. Se pot acestea două armoniza, pe deplin. S'a spus doar chiar din partea trimisului ministerial, mulțumit cu cele experiate, că planul de învățământ nu-i întocmit exclusiv pentru Beiuș. Aici să se propună numai ce află corpul profesoral potrivit cu referințele locale, ba, ce e mai mult, a făcut propunerea să întocmească profesorii de aici un plan de învățământ, care ar fi în tot cazul mai potrivit pentru institutele naționalităților din țară, decât cel impus de guvern.

Nu numai la liceu și școala civilă de fete se arată un an roditor, ci și la școalele populare dela sate. Avem acum în majoritatea comunelor învățători evalificați, cu tragere de inimă pentru pâinea amară de dascăl român. Școlile au fost cercetate bine, examenele

mulțămitoare. Dar va mai curge multă apă pe Crișurile noastre până vom avea o generație de oameni luminați. Noua lege electorală cu toate scăderile ei va avea folosul să împrietenească și pe țăranii români cu slovele cărții.

De aceea și Consistoarele românești să aibă mai multă grijă de soarta învățătorilor noștri, prin mâna cărora se cerne viitorul și se pune temelie capitalului intelectual al neamului românesc!

Zilele trecute ne-a sosit o scrisoare măgulitoare, dela Brașov! O trimisese comitetul central al „**Fondului pentru teatru**”, în care descopere dorința, că la toamnă ar ține bucuroș adunarea generală aici. Ea a fost primită cu însuflețire, căci nu ni s'a mai dat prilejul să primim în mijlocul nostru Thalia română.

Vom avea deci o mare serbare, filiala Beiuș s'a și pus pe lucru să facă „Thaliei române” o primire cât de strălucită.

Senin II.

N. B. Aș mai avea ceva de spus, despre „**Joia verde**”, o sărbătoare catolică, frumoasă, impreună cu procesiuni, la care însă nu știm de ce trebuie să luăm parte și noi Românii, par'că în mod obligator. Nu vorbesc, ca să nu se creadă că rândurile aceste vin dela un ortodox răutăcios! Să se respecte însă contractul încheiat de Atanasie și să nu se calce puncturile de acolo!

Ibidem.

Scrisoare din Bucovina.

Congresul învățătorilor. — Teatru românesc.

Suceava, 16 Iunie.

Primul congres al învățătorilor români din Bucovina s'a ținut în deplină liniște, cu toată demnitatea, deși a trebuit să fie învinse atâtea piedeci din partea celor mari, ca și din partea celor mici, între cari e și nemulțumirea aceluia care nu doresc ca învățătorimea noastră să fie independentă, ci să le servească intereselor lor particulare în schimbul sporului de leafă pe care-l făgăduiesc. Răspunsul cel mai frumos și categoric a fost acest congres cultural în care, deși orice discuții politice au fost oprite, s'a accentuat că, dacă e ca munca învățătorului să fie spornică, înainte de toate e nevoie de armonia tuturor factorilor conducători dela sațe, agitațiile sterile ale luptelor fratricide fiind excluse. Congresul acesta e cu atât mai însemnat, cu cât e prima manifestare culturală a Românilor bucovineni la care au luat parte reprezentanți ai Românilor din toate ținuturile: a venit astfel d. **Dr. Onisifor Ghibu** dela Sibiu, d. prof. **Maier** dela Blaj, împreună cu d. **Ioan Ciocărlan**, ca reprezentant al Asociațiunii generale a învățătorilor din țară, și cu ceilalți trimiși ai mai multor organizații județene.

Lucrările congresului au început cu o conferință a dlui profesor universitar **Dr. I. I. Nistor**, care a făcut **Istoricul școlii primare românești din Bucovina**. Dsa ne-a expus într'un mod cât se poate de clar și elocvent diferitele faze de dezvoltare ale școlii noastre, din timpurile străvechi ale școlii moldovene până'n timpurile noastre ale școlii care tinde să devie națională.

A urmat lucrarea dlui **Dim. Moldovan** despre **Educația învățătorimei**. Dsa a recapitulat unele din cele spuse de d. prof. Nistor, a insistat îndeosebi asupra epocii trecute a internaționalismului care nu ține seamă de realitate, în care învățătorimea nu știa la ce trăiește, și încontro țintește, o direcție hotărâtă și clară neexistând nici în școala normală internațională de pe atunci, nici în societatea românească. A cerut reformarea școlii normale în sensul vederilor nouă ale învățământului național, adăugându-se cursuri agronomice — îndeosebi pentru albinărit și creșterea pomilor — pentru învățători și cursuri de industrie casnică națională pentru învățătoare.

D. G. Rotari-Rotică a vorbit despre **Naționalismul în școala primară**. A cerut o școala primară pur națională care să înlocuiască sistemul utracvist de azi, asemenea și administrației școlii românești. Expunerile dsale clare nu mai puțin ca forma frumoasă în care le-a înfățișat au fost mult aplaudate.

Luni dimineața a vorbit d. **Onisifor Ghibu** despre „**Școala primară și viața sătească**”. Nu se poate rezuma în câteva șire conferențdsale atât de bogată în idei nouă. Dsa a tratat chestia dintr'un punct de vedere cu totul nou, care a frapat publicul: a cerut ca școala primară să nu fie numai în formă românească, ci să fie de fapt a **poporului**, să nu-i învețe pe copii noțiuni, care nouă ne par poate elementare, dar pentru ei sunt totuși abstracte, ci pornind de la însăși realitatea vieții țărănești mărginite de obicei între hotarele unui singur sat, ca să nu facă din copil un desrădăcinat pregătit a primi orice influențe străine, ci totdeauna ea să ție seamă de realitatea, așa cum se prezintă ea în nemișlocita apropiere a copilului, în satul său și în lumea gândurilor sale, care apoi pe încetul vor cuprinde un orizont tot mai larg. Sperăm că până la viitorul congres învățătorii noștri vor gândi mult și cu spor asupra celor spuse de d. Ghibu și ne vor veni atunci și ei cu comunicări tot așa de bogate în idei și bine cugetate asupra acestei chestiuni de o capitală însemnătate pentru dezvoltarea școlii noastre primare.

D. C. Cozmiuc a vorbit despre **Activitatea extrașcolară a învățătorului**, accentuând mare ce-l are de împlinit învățătorul și preotul în viața satelor. La acest punct d. **Coroană** dela mănăstirea Humorului a mai făcut unele comunicări foarte interesante și foarte frumoș și limpede spuse.

Ultimul referent, d. **Gavrilescu** a vorbit despre **Organizația învățătorimei**. Crede că învățătorimea n'are a se milogi pe la putericiile zilei, ca să i se mărească lefurile, ci are de împlinit un scop mult mai înalt în societate și speră că ea în curând se va impune ca un factor social atât de important încât țara va fi silită să ție seamă și de aspirațiile ei de ordin material. Ideea însă, care trebuie să călăuzească învățătorimea e: **cultura națională**. Prin ea învățătorimea se va ridica și va deveni puternică. A fost aceasta cel mai potrivit răspuns dat aceluia care cred că exploatând în favoarea lor micile mizerii ale vieții de toate zilele vor putea abate învățătorimea din calea ei și dela menirea ei culturală.

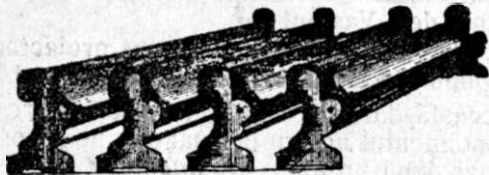
Toate desbaterile congresului vor apărea într'o broșură pe care o recomandăm cu căldură tuturor învățătorilor români. Atragem asemenea atenția învățătorilor asupra cursurilor de vară dela Doma-Candrenilor care s'au anunțat și pentru anul acesta, având concursul dlui profesor: **S. Pușcariu, I. I. Nistor, O. Ghibu, E. Botezat și G. Tofan**.

Problemele discutate sunt atât de însemnate însă, încât nu ajung două zile ca să le tratezi din toate punctele de vedere și credem că îi vom vedea de acuma pe învățătorii noștri întrunindu-se regulat în fiecare an, luminând chestiile puse la ordinea zilei tot mai temeinic și mai cu folos, pentruca din sămânța pe care o vor arunca la rândul lor să iasă într'adevăr rod bogat și îmbelșugat.

Reprezentanții trupei „**Petre Liciu**” de sub conducerea dlui **Cazimir Belcot** dela „**Teatrul Național**” încep și în anul acesta la 14 Iunie st. n. cu „**Răzvan și Vidra**” de Hașdeu, urmând „**Hamlet**” cu domnul **Aristid Demetriad** în rolul principal, apoi „**Păpușile**” de **Pierre Wolf** și altele.

Correspondent.

Bănci singuratece, foarte practice

PENTRU BISERICI.

Totfelul de aranjamente p. biserici și p. școli

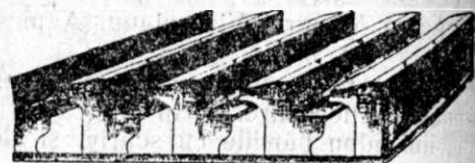
execută ieftin

OLCSVÁRY GYULA, măsar artistic, lile-

UNGVAR, Rákóczi-utca 22.

La dorință trimete gratis mostre și prospecte cu desenu. l.

BĂNCI DE ȘCOALĂ

noui, du. abile și elegante.

(O 2081)

Maramurășul-alături de Bihor.

în munca pentru luminarea poporului.

Astăzi avem o zi de bucurie. Deodată cu știrile din Bihor, ni se cere să dăm loc convocării la conferențele populare ce s'au inițiat în Maramurăș, de către o mândră ceată de bărbați, în cari avem toată încrederea. Un prieten ne mai trimite și circulara vicarului din Sighet.

Aceasta din urmă poate n'a fost merită publicității, dar în bucuria noastră cea mare nu ne putem hotărî a o lăsa ascunsă. Când până și neîncredătorul domn Tit Budu sprijinește fățiș o acțiune românească, nu mai avem nici un motiv de-a ne îndoi de deșteptarea Maramurășului. Iată dovezile:

On. Domnule!

Vă invităm la întâiele conferințe populare, care vor avea loc în 21 Iunie st. n. a. c. în școala gr. cat. română din Sighet la orele 10 și jum. a. m. cu următoarea ordine de zi:

1. ...Cuvânt de deschidere: rostit prin delegatul comitetului Dr. Ioan de Mihályi protofiscul Maramurășului. 2. „Despre folosul cărții” conferință cetită de vicepreședintele despărțământului Nicolae Doros preot. 3. „Maramurășul și meseriile”, conferință cetită de directorul despărțământului Dr. Vasile Kindris avocat. 4. Cuvânt de închidere rostit prin Tit Bud vicarul Maramurășului.

Pentru comitetul despărțământului Sighet al „Astrei”. Dr. Vasile Kindris director, Dr. Ion de Kováts secretar.

Mult Onorate Domnule!

Datorința noastră este a conduce pe credincioșii noștri la calea fericirii vecinice, dar datorința noastră este a promova și binele de obște a poporului, a-l învăța la meșteșugul scrisului, a-l povățui să se abțină dela beuturi, a-i sluji cu sfaturi bune pentru agricultura rațională, a-l îndemna la olteuitul pomilor, la stupărit, la grădinărit, la creșterea vitelor și la toate cu ce își poate întocmi mai bine traiul lui pe acest pământ.

Aceste toate sunt și programul „Asociațiunii pentru cultura poporului român”.

Inițiindu-se acum despărțământul Sighet al Astrei, este datorința noastră a contribui la realizarea programului binefăcător al ei.

Despărțământul își va începe activitatea sa în 21 I. c. în Sighet ținând conferințe în școală.

Cu bucurie aduc aceasta la cunoștința Frăției Tale și te rog să comunicii credincioșilor Frăției Tale inițierea despărțământului și să le spui că domnii cari au luat asupra lor osteneala conducerii vor umbla din sat în sat deșteptând poporul și învățându-l la multe lucruri folositoare.

Te rog să stai și Frăția Ta întru ajutor comitetului și când vei fi invitat, te rog să-i dai mână de ajutor și să dai sala de învățământ pentru conferințe. Dacă ai avea ceva dorință, de exemplu, ce fel de conferințe, din ce materie să se țină în parohia Frăției Tale, să comunici dorința dtale dlui Dr. Vasile Kindris, directorul despărțământului.

Comitetul va fi vesel dacă și Frăția Ta vei ținea când și când câte o conferință.

Vă trag atenția și asupra circularii Ilustrisimului Domn episcop al nostru, datată cu 25 Decembrie 1913, în care ne somează să ne înscriem de membri ordinari și să îndemnăm și pe credincioși a se înscrie în număr cât mai mare ca membri ajutători.

Cu stimă frățească rămân

Sighet, la 15 Iunie 1914.

Al M. On. d-tale reveritor frate

Tit Bud, vicarul Maramurășului.

Importanța vizitei țarului în România.

Arad, 17 Iunie.

În cercurile politice și cele diplomatice se comentează foarte mult discursurile celor doi suverani, întruniți la Constanța. În adevăr, atât discursul M. S. regelui Carol al României, cât și cel al țarului Rusiei, ies din calapodul obișnuit al cuvânturilor solemne în astfel de împrejurări.

În special partea în care M. S. regele României a accentuat rolul României în ultimele evenimente balcanice și nădejdea că Rusia va priveghea împreună cu România la menținerea păcii dela București, cum și cuvintele țarului cari spun de interesele firești ale celor două țări limitrofe sunt viu comentate și ele vor constitui izvorul unor lungi discuții între diplomați.

D. Iorga despre vizita țarului.

Ziarul vienez „Die Zeit” publică un articol al dlui Nicolae Iorga, care scrie următoarele despre vizita țarului la Constanța:

— Mulți nu ar fi crezut în posibilitatea unei astfel de vizite. Dar, mai numeroși sunt aceia cari sunt dispuși să dea acestui eveniment important, o explicație inexactă. Suntem observatori reci ai situației și nu ne lăsăm ademeniți de oferte și nici intimidati de amenințări prietenești. Suntem convinși că politica urei nu este cu nimic mai bună decât cea a dragostei care ne-a adus atât de puține foloase. Nu intenționăm atacuri contra nimănui și nu așteptăm daruri dela nimeni. Lucrăm numai la desvoltarea noastră materială și morală.

Pot asigura că Românii de astăzi nu seamănă cu cei de ieri, exclusiv cunoscuți în străinătate. România și națiunea română trec acum printr'o criză. În acest timp prețuim mult ori ce acțiune a vecinilor noștri, merită să ne ușureze greaua muncă.

Rusia ne oferă sprijinul ca să apărăm pacea din Balcani, în baza tratatului dela București, contra elementelor nemulțumite de dincolo de Dunăre și aiurea. Ii suntem recunoscători. Pe hotărârile cercurilor conducătoare ale împărățiilor vecine, nu putem și nu dorim a exercita vre-o influință.

Presa română despre vizita țarului.

„Conservatorul” spune că țarul Rusiei n'a venit singur la Constanța, ci a fost întovărășit și de augusta sa familie și de ministrul de externe al Rusiei, d. Sassonow, încât oaspeții de acum ai României au adus cu dânsii toată strălucirea marelui imperiu, ca să cinstească în chip demonstrativ țara și poporul român.

La Constanța se sărbătorește acum succesele României, cari au atras României stima și laudele întregii Europe.

„Toate privirile sunt astăzi îndreptate, din toată lumea, asupra României, care a devenit obiectul de admirație al bărbaților de stat străini, cari nu mai conțenesc să ne recunoască însușirile alese de popor cu mare viitor. Și încrederea tutu-

ror este pusă, în înțelepciunea fără seamăn a bătrânului și iubitului nostru suveran, care de aproape o jumătate secol conduce cu mână sigură, prin toate dificultățile externe, barca statului român”.

„Acțiunea” scrie: „Sunt ziare străine, cari însoțesc vizita imperialului suveran, cu tot soiul de comentarii, pretinzând că politica României va înclina brusc spre tripla înțelegere.

România a dovedit în 1913 că știe să-și apere aceste interese, concordându-le cu ale Europei, ceea ce a fost un merit mai mult din partea ei, dând dovada de independență în mișcările sale și de emancipare în rezoluțiile sale.

Dela aceeaș politică se va inspira România și de azi înainte, căci e singura care poate da roade bune”.

Presa străină și vizita țarului.

Ziarul „Nieuwe Rotterdamsch Courant” din Rotterdam ocupându-se de vizita țarului la Constanța scrie: De când țarul a remis regelui Carol bastonul de mareșal, Rusia nu pierde ocazie pentru a căuta să atragă România care a fost până acum sprijin puternic pentru Austro-Ungaria și Germania, de partea ei.

Ziarul relevă tratamentul rău al Românilor din Ungaria și exageratul bulgarofilism al lui Berchtold, cari au înlesnit sforțările Rusiei și spune că vizita la Constanța va decide dacă politica externă a României va lua într'adevăr un nou curs.

„Neue Freie Presse” între altele scrie următoarele:

Seful statului major austriac nu va mai putea conta pe România ca înaintea tratatului dela București. Din punct de vedere militar, România nu mai e pentru Austria ceea ce a fost. Îndoiala aceasta nu va dispărea dacă România naționalistă care în realitate a invitat pe țar, poate chiar contra voinței intime a regelui, poate fi un aliat credincios la caz de nevoie.

Presa rusească despre vizita țarului.

Ziarul „Golos Rus” atribuie întrevederii din Constanța o mare importanță. Întrevederea din Constanța va întări nu numai legăturile de prietenie dintre cele două auguste dinastii, dar și cele dintre ambele popoare.

„Zemștina” spune: Alianțele politice bazate nu pe succese diplomatice, ci pe comunitate de interese și confraternitate de arme sunt mai trainice decât ori ce tratat iscălit ori cât de solemn ar fi.

„Birjeviia Viedomosti” insistă asupra însemnătății internaționale a noiei orientări politice a României și zice că opinia publică română a găsit destulă forță spre a rezista influențelor din afară cari tindeau numai să rătăcească pe Români în căutarea unei direcțiuni drepte a politicii naționale.

„Sovremenoie Slovo” semnalează necazul presei germane și spune că e simptomatic pentru a dovedi o schimbare a orientării politice a României apreciată la înaltă valoare de puterile triplei înțelegeri.

Presa franceză despre vizita țarului.

„Le Temps”, organul francez cel mai de autoritate în chestii de politică externă, apreciază discursurile dela Constanța foarte măgulitor. Spune între altele: „Norul ridicat în 1878 deasupra relațiilor acestor țări, astăzi s'a risipit! (!!) S'ar fi putut risipi mai demult, și cu toții am fi câștigat prin aceasta. Dar regretele retrospective n'au înțeles. — De mai mulți ani încoace, la București și la St.-Petersburg s'a manifestat voința de-a merge alături. Regele Carol a stăruit asupra unor momente din trecut. (Citează călătoria în Rusia, bastonul de mareșal etc.) Țarul s'a grăbit să precizeze înțelesul apropierii. A vorbit nu numai de sentimente, ci și de interese comune! (Citează).”

Corecte (propise) pentru examene, dictando și caligrafie. 100 bucăți

Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő

legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: „**Librăria Concordia**”, Arad, Deák-Ferencz 20.

Agravarea situației în Balcani.

Situația în Balcani din nou s'a agravat. În Atena spiritele sunt agitate la culme în urma știrilor răspândite de refugiați despre persecuțiunile cari au să le sufere Grecii din Turcia. Diferendul greco-turc a intrat într-o fază acută mai cu seamă în urma anexiunii de către Grecia a insulelor Chios și Mitilene.

Guvernul grecesc după știrile mai recente a luat măsuri pentru ca să-și poată mobiliza flota cât mai în grabă. Toți matrozii greci din Malta au fost provocați să stea gata de plecare, iar rezerviștii marinei grecești, cari trăiesc în Odesa ar fi și primit chemarea sub drapel. Afară de aceasta toate vapoarele comerciale grecești din marea Azovică și Marea Neagră au fost provocate să se reîntorcă cât mai în grabă în Grecia. Deasemenea și Turcia a chemat sub drapel rezervele din anii 1887—1893.

După cum anunță „Deutsche Tageszeitung” guvernul turcesc ar fi răspuns deja la nota guvernului grecesc. Guvernul turcesc ar fi protestat în modul cel mai hotărât împotriva amestecului Greciei în afacerile interne ale Turciei. La ambasada grecească din Constantinopol se spune că în urma acestei note a guvernului turcesc, Grecia va fi constrânsă să întrerupă legăturile diplomatice cu Turcia și să înceapă fără amânare ostilitățile.

Cu toate acestea nu se poate crede că după sângeroasa epopee din 1912 și 1913, Balcanii să fie teatrul unei alte vărsări de sânge, căci atât Grecia, cât și Turcia în special, au nevoie de liniște în interior și exterior. Grecia, spre a-și pune în valoare marile teritorii pe cari le-a obținut în urma tratatului dela București; Turcia, spre a se consolida și a-și vindeca plăgile cauzate de recente amputări ce a avut să sufere. De-o parte se impune stăpânire de sine, de altă parte, spirit de prevedere.

Totuși situația trebuie să o considerăm așa cum se prezintă azi și de fapt ea e extrem de gravă.

În cercurile bineinformate din Viena — după cum ni se telegrafiază — în caz dacă Bulgaria ar sări în ajutorul Turciei, atacând, Grecia ar considera aceasta ca o călcare a tratatului de București și conform va lua toate măsurile necesare constrângând Bulgaria la respectarea acestui tratat.

INFORMAȚIUNI.

„Timéo Danaos et dona ferentes”.

— Răspunsul lui „P. H.” —

Că a spus sau nu dl Vlad, vorbele ce i se atribue — nu știu! Se susține adecă, că la adunarea din Alba-Iulia ar fi zis „că Maghiarii sunt în minoritate, deoarece în fața lor luptă alătura, Românii, Sârbii, Slovacii, Sașii și — auzi îndrăzneală — Evreii. Iată „casus belli”! Un evreu se miră și se întreabă în coloanele „P. H.”-lui de unde-și ia îndrăzneala dl Vlad să vâre sub aceiași pălărie cu Sârbii și Valahii „et tutti quanti”. Ovreimea maghiară, credincioasă totdeauna ideii de stat maghiar independent? Maghiarii patrioți. Evreii au luptat totdeauna alătura de Maghiari, au vărsat paraie de sânge întru apărarea pământului și a „cauzei sfinte”... Și vor lupta fără preget, cu aceiași râvnă și dragoste... Nu s'au rutenizat nici sârbii, și cu atât mai puțin se vor valahiza! Vor rămânea neclintii, și maghiari chiar dacă ar rezulta peirea lor din aceasta.

Jurăm încheie „declarația” că „nics odâte...”

Acesta ar fi rezumatul scurt al „Epistolei unui evreu către dl Vlad...” Jurământul dela urmă și acol, „nics odâte” schimonosit, are rolul sabiei lui Brenus, ponderositatea cuvintelor „vai celor învinși...”

Iar noi potrivit momentului, ar trebui să rămânem consternați, să ne stropim părul cu cenușă și să plângem soarta noastră vitregă, care neîndurată ne răpește prietenia hărăindu-ne ura neamului ales — sau să trecem fără a lua notă de revolta porodiței, cu morala căroră ne-am obicinuit. Ne oprim însă ca să-i dăm răspunsul cuvenit...:

1. Ii mulțămim din inimă, pentru declarația că nu se vor valahiza nici odată și-l asigurăm că ne vom ruga Dumnezeului nostru să ne ferească neamul de prietenia lor... Il avertisăm însă, că și-a uitat de precauția recerută și de coreligionarii săi din regatul liber, cari zilnic se plâng că nu-i primesc de „pumnuteni” deși sunt Români tot așa de buni cum sunt cei din Ungaria de maghiari. — Noi știm bine însă, că neamul evreesc dotat de natură cu un dar superior de a se acomoda, în aparență se topește în neamul în care trăește compact sau răslet, împrumută obiceiurile acestui neam, îi pândeste slăbiciunile, pentru a le exploata în interesul propriu. Se îndoiaie după bătăile vântului, gonește ideilele, cu ardoare, așa de mare, de excelează — dar știm și aceea că nici odată nu scapă din vedere idealul său diferit și contradictoriu — și că toate arătările sunt simulări, și prefaceri voite împintenate de ura lor, șoptite de interesele specifice de rasă! Fiind aderentul oportunistului cras și fără scrupule e evident că se va alătura totdeauna celui mai tare, v'a primi forma idealele celui puternic, fiindcă aici își validează mai bine interesele — va pescui în turbure și va cerea să provoace această turbureală cu toate mijloacele de care dispune, fiindcă tot ce-i patologic ajută speculația parazitelor. Este și va rămânea microbul ce se hrănește din stările nesănătoase, în politică va fi deci aderentul neconditionat al tiraniei, a împilatorului, în morală va fi lax, și va cerea în continuu să laxeze și moravurile din jurul său, fiindcă aceste sunt pedeci și stavile în calea sa. În toate instituțiile, cari tind la închegarea forțelor răslete, cari împrumută o țarie și un scut de apărare contra exploatații și înstăpânirii sale evreul va vedea dușmanul său — și e numai firesc că el va lupta în privita bisericii și a credinței, de sigur în numele unor idei noi, apusene, raționale iscodite tot de ei...

Noi nu ne mirăm, noi cunoaștem psihologia neamului ales, îi cunoaștem dragostea... dar nu le-o cerem. Spiritul de observație a neamului nostru a înțeles deplin psihologia neamului ales, sufletul și idealul lui și le-a stigmatizat. În sufletul acestui neam este cristalizată deja convingerea și după aceasta convingere, atunci va primi ca neamul evreesc să-i fie frate, când îi va fi și ciurma soră.

Pentru noi situația e clară. În viața politică a statului noi suntem dușmani ai sistemului de corupție dominant, și a domniei de clasă, noi urim volnicia și asuprirea — căci tindem spre o atare alcătuire care să asigure deplin libertatea neamurilor în cadrele statului. Noi cerem cu stăruință liberă exercitare a drepturilor omenești și de cetățean, și garanța o aflăm în egala îndreptățire, și în libera concurență a forțelor și a talentelor, căci aceste sunt criteriile ce asigură siguranța și puterea în lăuntru și în afară. Noi cerem înstăpânirea tuturor factorilor cari garantează libera dezvoltare culturală, și în deplin acord cu calitățile specifice a neamurilor... E numai firesc deci ca în viața politică actuală noi să fim combatanți, să fim mereu în luptă, când ofensivă, când defensivă; după cum ne cere ceasul. Programul nostru e umanitar și flamura noastră reprezintă simbolul sincerității. De aceea nu ne miră faptul că în tabăra potrivnică vom afla pe toți vânătorii intereselor egoiste, și doritorii căpătuielii ieftine. Găsim de firesc faptul că evreimea să fie acolo. Machinațiunilor sale îi trebuie un paravan și grabnicei căpătuieli o justificare — și acolo le află. — Noi nu dispunem de o presă subvenționată, care pentru plată să urle, nici nu posedem oficii, cu lefi grase pentru a răsplăti, noi nu avem averi nici ranguri, noi ne apărăm sărăcia noastră, vatra calică, și limba și legea... Ce ar căuta evreul în rândurile noastre așa dar?

Rămână patrioți, vocifereze înainte, căci îi vom admira... dujmănească-ne sub toate insigniile care-i place... căci primejdia începe numai cu prietenia lor! Noi nu ne vom întovărăși cu ei, căci leul nici robii nu întinde mâna cărtiței... **Ap.**

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: vreme schimbăcioasă, în multe locuri ploi cu furtuni.

Prognostic telegrafic: vreme moale, în unele locuri ploi.

Temperatura la amiazi a fost: 24 C.

APEL CĂTRE PATRONI! Comitetul C. S. A. al stud. univ. rom. din Cluj în ședința sa din 4 Iunie st. n. a. c. a constatat cu durere, că emulațiunea dela Orăștie, de care și-a legat cea mai puternică nădejde pentru asigurarea viitorului său, i-a consumat și fondurile 1200 cor. adunate cu atâta muncă, periclitându-i existența deci toată viața sportivă inaugurată acum un an cu atâta însuflețire. Apelăm deci la iubirea dvoastră, cu încrederea că nu ve-ți rămânea pasivi în fața desnădejduirii noastre! — Cluj, 6 Iunie st. n. 1914. Comitetul clubului sportiv ardelean.

Societatea teatrală își va ținea adunarea generală din anul acesta la Beiuș, după cum pot afla cetitorii noștri din scrisoarea iscălită Senin II.

Columna lui Traian la București. Ideea ridicării unei columne a lui Traian în capitala României e veche. Încă dela 1868 inimosul V. A. Urechie a exprimat această părere. Cum însă idealistii erau puțini la noi în acea vreme, ideea nu s'a putut transforma în fapt. Astăzi însă chestiunea e pusă din nou pe tapet și vedem cu deplină satisfacțiune cum o asociațiune în București, în frunte cu d. Dr. Istrati, a luat inițiativa acestei înfăptuirii.

Columna va trebui să fie gata în anul 1916, anul sărbătoririi celor 50 de ani de domnie glorioasă a M. S. Regelui Carol; ea va avea soclul de marmoră adusă din Italia, iar restul va fi din bronz. După propunerea dlui Dr. Istrati monumentul va fi așezat în parcul Carol, la arenele romane.

Trebuie să arătăm că cu această ocaziune va fi așezată la locul ei statuia lui Traian în vârful columnei, statuie care a fost răpită în secolul al VII-lea de barbari și înlocuită ulterior de papa Sixt al V-lea cu statuia Sftului Petru. Astfel vom avea în București această columnă reconstituită, ca o podoabă scumpă și ca o emblema.

Pentru crecarea fondului necesar s'a hotărât a se ține o serie de conferințe și a se împărți liste de subscripții. Ridicarea columnei va necesita cheltuielile de peste 600 mii lei. Cine dorește să contribuie la ridicarea mărețului monument, poate să se adreseze direct dlui Dr. C. Istrati (Splaiul General Magheru) în București. — Nu ne îndoim că acest apel va afla ecou mai cu seamă la noi Români de dincoaci de munți, din Dacia veche, căroră în felul acesta ni se dă ocaziune să aducem omagiu întemeietorului națiunii noastre. Totodată va fi cea mai sublimă manifestare de solidaritate și credință într-o idee renăscută.

Pentru deplina reușită a acestei mărețe inițiative luată de „Asociația latină” din București, d. Eug. Stefanescu, avocat, scoate un ziar de propagandă „Columna lui Traian”, al cărui număr prim l'am primit la redacție și din care am scos datele de mai sus. Cuprinde articole de propagandă și în numărul de față are clișeul columnei lui Traian, chipul marelui român Dr. C. Istrati, precum și al dlui profesor Virgiliu Popescu, fiu al Bănătuului nostru, unul dintre percursorii ideii de uniune latină în România.

Logodnă. Dșoara Aurica Burdan din Borșineu și d. Dr. Vasile Cucu medic din Cornăuș logodiți. Cu acest prilej au dăruit 10 coroane pentru fondul ziaristilor români.

Felicitările noastre!

BERSON

e cel mai bun
câlcăiu de gumă.

Cursul pentru dirigenți de coruri în Teaca (Teke) sub direcția dlui Ion Hârșia, abiturient al conservatorului din Lipsca s'a început în 15 Iunie n. — Anunța se mai poate până în 1 Iulie n. Cursul eventual se va prolunga după lipsă până în cursul următor. — Cursul se face gratuit. — Masa costă circa 40 cor. lunar, camera dela 6-10 cor. Stațiunile proximale sunt Szászrégen și Szeretfalva pentru Bistrița. — Vezi articolele precedente.

Convenire socială în onoarea dlui inspector Ghibu. Profesorii români din Cernăuți au aranjat Vineri în 12 I. c., la inițiativa dlui inspector școlar Dionis Simionovici, o convenire intimă în onoarea dlui inspector al școalelor gr. or. din Ardeal, Dr. Onisfor Ghibu, care, venind la Cernăuți dela congresul din Suceava, a vizitat dimineața școlile românești din Cernăuți, însoțit de d. inspector Simionovici. În „Casa germană”, unde a aflat loc această întâlnire, au fost pe lângă d. inspector D. Simionovici, următorii d. directorul Bujor dela liceul III al statului, directorul Cușniriuc dela Școala normală, conducătorul Școlii normale române Gh. Buliga, prof. univ. Dr. I. Nistor, docentul univ. Dr. E. Botezat și vr'o 30 de profesori secundari români din Cernăuți. Mai târziu au sosit și d. deputați Dori Popovici și Aurel Turcan. Domnul inspector Simionovici a salutat pe d. Ghibu în mijlocul profesorilor români din Cernăuți, mulțumindu-i în cuvinte calde și alese pentru interesul ce-l poartă dsa școlilor și nevoilor noastre de aci. A răspuns d. Ghibu care a mulțumit pentru primirea călduroasă ce i s'a făcut și a vorbit de școlile noastre de diferite categorii pe care a avut ocazie să le viziteze. Dsa a dorit ca să se încerce o apropiere mai vie între profesorii români din Bucovina și între cei din Ardeal. Cu această ocazie dsa a invitat pe prof. din Bucovina la adunarea anuală a prof. români din Ardeal care se va ține la Sibiu în 12 Iulie a. c. în cadrele „Asociației transilvănene”. A vorbit apoi și d. Dr. Radu Șbiera în numele prof. români din Bucovina, mulțumindu-i dlui Ghibu pentru inaugurarea luptei împotriva utracvismului, luptă pe care o ducem și noi în Bucovina. D. Ghibu a fost toată seara obiectul celor mai delicate atenții din partea prof. români. Pe la 1 după miezul nopții s'au împrăștiat cu toții pe acasă. (F. P.)

Banchetul în onoarea ziaristilor români și străini din Constanța. Ieri, Marti, la orele 12 d. miniștri Dr. I. Anghelescu și V. Mortun au dat o masă în onoarea reprezentanților presei din București și a celor din străinătate. Masa s'a dat pe bordul vaporului „Impăratul Traian”.

La orele 1 d. miniștri, ziaristii și ceilalți invitați au plecat la gară de unde cu un tren special au plecat la București.

D. Sassonow în București. Luni a avut loc în Constanța dejunul oferit de d. I. Brătianu prim ministru, în onoarea dlui Sassonow ministru de externe al Rusiei. Dejunul s'a servit în pavilionul unde a avut loc Duminecă seara masa regală. Afară de cei doi bărbați de stat, nimănui n'a luat parte la acest dejun.

La orele 2 cu un tren special d. Brătianu și Sassonow însoțit de d. Diamandy ministrul României la Petersburg și bar. Schilling șeful poliției rusești, au părăsit orașul Constanța plecând la București, unde au sosit seara la orele 7-8. D. Sassonow a fost așteptat în gara de nord de automobilul legățiunii rusești și a descins la legățiunea rusească din Calea Victoriei.

Seara la ora 7 d. Sassonow a luat parte la cîinele oferit de ministrul afacerilor străine.

La ora 8 și jum. seara s'a dat la legăția rusească de către d. Poklewsky Koziel, plenipotențiarul Rusiei, un banchet în onoarea dlui Sassonow. La banchet au participat următoarele persoane:

D. miniștri: I. I. C. Brătianu, E. Costinescu, V. G. Mortun, Al. Constantinescu, E. Potrambaru, Dr. Anghelescu, I. G. Duca, V. Antonescu și Al. Radovici, d. baron Schilling, I. Labovari, Al. Marghiloman, Take Ionescu, Blondel plenipotențiarul Franței, Sir Georges Basklay plenipotențiarul Angliei, M. Ferichide, Trăsnea Greceanu, Nanu, Langa Rășcanu, ge-

neralii Coandă și Bogdan, Vasiliu, C. Brătianu secretarul consiliului de miniștri, Bellu, Costescu prefectul poliției și d. Arsenief și Cerbakiw primul și al doilea secretar al legățiunii și col. Semenow atașat militar.

Banchetul s'a sfârșit la ora 9 jum. când a început recepția la care au participat 400 de invitați din elita capitalei și întreg corpul diplomatic. În timpul acestei recepțiuni s'a dat o admirabilă serbară venețiană în marele parc al legățiunii.

Noaptea la orele 11 d. Sassonow a părăsit țara pentru a se întoarce în Rusia prin Galați-Reni.

Despărțământul Borosbeș al Asociațiunii Dumineca trecută în 14 c. a ținut adunare în comuna Alciș. Au fost prezenți 2-300 țărani. Adunarea a fost condusă de directorul d. Dr. Grozda, care în termeni calzi a explicat poporului rostul Asociațiunii. Ne-am bucurat de oaspeții ce i-am avut: pe d. Dr. I. Papp, d. Dr. Alexandru Marta din Lipova, d. preot Nica din Almaș și d. inv. Iancu. Ne-a făcut mare plăcere bravul învățător d. Moțocan care cu corul dsale a căutat să facă și mai plăcută ședința. Președintele al agenturii a fost ales d. preot din loc Faur, dela care așteptăm mult bine. Se fac mari pregătiri pentru adunarea generală a despărțământului, care fi în Curahont în 26 Iulie, când va fi și petrecere. — *Coresp.*

Numai românește! Ni se scrie: În zilele aceste o societate mai mare a inteligenței române din Baia-mare cu ocaziunea unei conveniri a decis, că în conversarea sa să nu uzeze de altă limbă, decât de cea românească și tot odată s'a obligat benevol fiecare membru al societății să solvească 20 fileri pentru fiecare expresiune străină. În acest mod s'a adunat prin damele inițioase de aici suma de 8 cor. 40 fil., care s'a transpus la „Clubul sportiv”.

Apelul parchetului în procesul lui Silvestru Mândăchescu și Abramov. Am anunțat într'un număr trecut că parchetul de Ilfova făcut apel în procesul studentului Silvestru Mândăchescu și al lui Ilie Abramov. Acest apel s'a judecat la curtea secția III-a. A pledat pentru Mândăchescu și Abramov d. Rodu Rosetti. Silvestru Mândăchescu, după cum se știe a fost condamnat de tribunal la 5 lei amendă, pentru faptul că și-a împrumutat pașaportul lui Cătăraiu, preșupus autor al atentatului din Dobrița. Ilie Abramov a fost și el condamnat tot la 5 lei amendă, pentru același motiv. Deosebirea este că Mândăchescu s'a prezentat liber înaintea instanței, pe când Abramov era încă sub baionetă, deoarece nu s'a stabilit încă dacă el este sau nu supus ungar.

Curtea ascultând rechizitoriul dlui procuror general și pledoaria apărării, a reformat hotărârea tribunalului, majorând, atât amenda lui Mândăchescu cât și pe aceea a lui Abramov dela 5 lei cât erau condamnați la 50 lei.

x Curs de specialitate comercială „curs pentru scris la mașină, Arad, str. Lázár Vilmos Nr. 2, lângă palatul Földes. Cursuri de contabilitate, stenografie, scriere la mașină, cursuri de ziua și de noapte. Mijlocire gratuită și câștigarea de posturi. Instrucție și în limba română. (E 2198-10)

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, încurirea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mi 1621)**

x În atențiunea părinților elevelor școlii civile. Elevele, cari acum au terminat examenul în școala civilă de fete în școala mea comercială de specialitate într'un curs de 3 luni primesc instrucțiune completă în **contabilitate, stenografie, scriere la mașină și în orice lucrări de birou.** Cursul ține dela 1 Iulie n. — 30 Sept. n., câte 4 ore la zi. Didactru moderat. Mijlocire gratuită pentru câștigarea de post. Inscriserile se fac dela 20-31 I. c. — **Școala comercială de specialitate a lui Engel, Arad, str. Lázár Vilmos nr. 2.** (Lângă palatul Földes).

x Pregătirea romului și a licherurilor în mod casnic! 100-200 procente economie, 20 fileri, 1 dosă de ex-

tract de rum concentrat de lamaica, sau orice extracte de licheruri, prin care se poate pregăti 1 litru rum foarte fin, ori 2 litri de licher foarte fin. La fiecare sticlă se acude și modul de pregătire.

În schimbul unei sume de 30 fil. în mărci postale trimit franco o dosă de moștră din ori care extract de licher sau rum.

Magazin principal: **Parfumerie Antalczy „Hygiena” Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea cafenelei hotelului „Coroana”. (A. 1415).**

x „Tokio” extirpător de băătăuri. Se poate folosi cu succes contra băătăurilor (la picioare), negeilor și contra scortășării pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea băătăurilor. — 1 doză 50 fil. Pentru 60 fileri se trimite franco. Adresa: **TÖMÖRI ANTAL, Cegléd, Il. kerület. Tö 1919**

x Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmuța (aflător în **Budapesta VIII. Mária u. 30,** la imediată apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădina. Telefon urban **József 42 08**) e **unicul institut în Ungaria,** care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: **boale interne, de rinichi, de piept, venerice, urologice, boale femeiești și de copii etc.** Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale **mai are și 10 camere mobilate** pentru pacienți **deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.** Pentru boalele de piept și venerice institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea institutului. **Ko 2149.**

Ultima oră.

Sedința camerii.

Budapesta. — La ședința de azi a camerei ungare s'au prezentat și partidele opoziționiste maghiare, conform hotărârii lor luate ieri seara. Foarte natural că opoziția s'a îngrijit mai mult de provocarea de scene sgomotoase decât de o combatere serioasă a proiectelor dela ordinea de zi. După ce s'au primit și în a treia cetire proiectele votate ieri, raportorul Jakabfy Elemér a făcut cunoscut proiectul despre apărarea autorității pe cale legislativă împotriva ofenselor. Au luat cuvântul la acest proiect deputații opoziționali Bakonyi Samu și Polónyi Géza atacând guvernul pe tema că opoziției nu i se dă timp nici pentru studierea proiectelor. După răspunsurile vicepreședintelui Szász Károly și a ministrului Balogh camera a votat proiectul atât în general cât și în special. Cea mai apropiată ședință va avea loc mâine la orele 10. La sfârșitul ședinței deputatul Árpád Hegy interpelează în chestia spitalurilor comitatense și a situației materiale a medicilor și funcționarilor aplicați la aceste spitaluri, iar Stefan Szabó în chestia executării art. de lege X din 1914 privitor la pășunatele comune.

Evenimentele din Albania.

Durazzo. — Azi a fost înmormântat cu mare pompă militară colonelul olandez Thompson. Principeasa a depus pe sicriu o coroană, iar principele Wilhelm l'a decorat pe eroic colonel căzut apărând orașul împotriva răsculaților cu cel mai înalt ordin al Albaniei.

Între răsculații făcuți prizonieri se află și un șef al acestora, Sech Hamdi Rubicka, care a făcut declarația senzațională că răsculații au fost provocați din Durazzo prin semne optice să înceapă atacul împotriva orașului.

Ieri răsculații au trimis doi parlamentari la domnitorul albanez cu cari s'au și început tratativele de pace.

Durazzo. — (1 oră 30 minute după amiază). **Miridiții în număr de 1000 părăsind orașul și plecând spre Siak împotriva răsculaților, trupele acestora au atacat pe neașteptate orașul. (Agenția Stefani.)**

Durazzo. — (7 ore 50 minute seara.) **Cei 1000 de miridiți au fost incunjuțați de răsculați și decimați total. Durazzo e amenințat să fie cucerit de răsculați în fiecare moment.**

Conflictul greco-turc.

Londra. — În ședința de azi, a camerei secretarului de externe fiind interpelat în chestia conflictului greco-turc a declarat că puterile vor

lua toate măsurile pentru evitarea unui conflict armat între Grecia și Turcia.

„Times” anunță din Smirna că populațiunea din localitățile dimprejur se refugiază în oraș cuprinsă de cea mai mare panică, căci o bandă de hoți jefuesc și săvârșesc cruzimi înfiorătoare prin satele din prejur.

ECONOMIE.

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 17 Iunie.

Grâu pe Octomvrie	12.87
Grâu pe Aprilie 1915	13.01
Secară pe Octomvrie	9.27
Ovăs pe Octomvrie	7.79
Porumb pe Iulie	7.43
Porumb pe August	7.58
Porumb pe Maiu 1915	7.27

POSTA REDACȚIEI.

Filins artis. Vă rugăm să nu-i scăpați din ochi un singur minut, pe cei dela F. O. Nu e oportun momentul, și nu ajunge atât. Când veți avea mai multe dovezi, cu plăcere Vă deschidem coloanele noastre.

M. S. Bucium. N'am primit corespondența, de care amintim. Dacă ni-o mai puteți trimite odată, Vă rugăm să aveți considerații față de spațiul nostru.

Boian. (Com. Diciosânmărtin). Ne scrii că din 3 preoți și 2 învățători, câți aveți în sat, nici unul n'a avut grija poporenilor la examenele electorale. Trist și urt. Noroc, că cel puțin primarul Dv. țaranul **Nicolae Munteanu**, s'a pus în fruntea oamenilor asemenea preotului sășesc. Te rugăm să îngrijești ca cei o sută de oameni, nesupuși la examen. Să se prezinte măcar comisiei care va face listele. Indemnați pe săteni să aboneze ziarul nostru. Din ele vor putea învăța ceea ce nu-i învăță „preoții cari își văd numai de congruă, și învățătorii pe cari numai de salarii doare capul, uitându-și de poporul din a căror brațe trăesc cu toții...”

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Valer Rusu, Uzdisztpéter. Abonamentul d-v. acum e achitat până la finea anului curent.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Dr. HOFFMANN JENŐ

instituit de phisikoterapias

BUDAPEST, Váci-körut 51.

TELEFON: 53-87.

Băi Röntgen, electricitate, de apă etc., masaj d'Arsonvalisatio, sistem suedez și vibratio. Vindecare de nervi, stomac și intestine, vindecare cu electricitate pentru slăbire, aesthetică. Boale femeiești, dureri de cap, insomnie. (E 2063)

Se caută

doi elevi

la tipografia »Concordia«. Reflec-tanții au să fie împlinit vârsta de 14 ani și să fi absolvat cel puțin 2 clase civile ori gimnaziale. Do-ritorii să se adreseze la admini-stratție ziarului.

Noutăți literare și muzicale

De vânzare la: „Librăria Concordia” Arad, str. Deák-Ferenc nr. 20.

N. Iorga. Portul popular românesc. Lecție ținută la Cursurile de vară. Cu mai multe ilustrațiuni. Cor. —.75.

N. Iorga. Să părăsim ortodoxia? Cor. —.60.
” ” Pagini despre Basarabia de astăzi. Cor. 1.50.

N. Iorga. Mănăstirea Hurezului. Desvoltarea și viața ei. Cor. —.75.

N. Iorga. România, vecinii săi și chestiunea orientului. Cor. 1.25.

N. Iorga. Basarabia noastră. Scrisă după 100 de ani dela răpirea ei de către Ruși. 2.—.

N. Iorga. Chestiunea Dunării (Istorie a Europei răsăritene în legătură cu aceasta chestie.) Lecții ținute la Școala de Răsboiu. Cor. 5.—

N. Iorga. Chestiunea Rinului. Cor. 5.—.

” ” O geneologie a Basarabilor (Insemnări critice). Cor. —.20.

Enescu Stâlpeni. Proverbe și maxime indiene. Traducere în versuri cu note explicative culese din literatura indiană, precedată de o schiță asupra poporului indian și literaturii lui, cu o prefață de A. C. Cuza. Cor. 1.—.

Gr. G. Petrov. Poveste, traducere din ru-sește. Prețul Cor. —.50.

G. Asachi. I. Eliade Rădulescu. C. Bălăcescu și A. Donici. Fabule alese. Cor. —.40.

Pr. Seb. Părvulescu. Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni. —.50.

C. Dion. Rolul bisericii în viața noastră națională. Păreri exprimate în conferințele pastorale din Botoșani. Cor. —.40.

G. Coatu-Cerna. Momente vitejești. Schițe din timpul războiului. Cor. —.50.

Maria Maorodin. Poezii (din hârtiile unei moarte). Cu o prefață de N. Iorga. Cor. —.75.

D. N. Ciotori. Calea Robilor. Cor. 1.50.

Maurice Maeterlinck. Cicul morții. (Interior. Oaspele nepoftit. Orbi). Trei drame traduse de A. T. Stamatiad. Cor. 1.25.

Legea nouă despre alegerea deputaților. Indrumări pentru poporul român. Cor. —.50.

Noua lege pentru alegerea deputaților. În-vățători și indemnuri pentru sătenii noștri. Cor. —.20.

Dr. A. Sădean, profesor. Date nouă despre Gheorghe Lazăr. Cu o ilustrațiune. Cor. 1.—.

Dr. A. Sădean, profesor. Apostolatul primilor profesori ai preparandiei noastre. Cor. —.60.

Selma Lagerlöf. Legendele lui Isus Hristos. Trad. autorizată după original de D. N. Ciotori. Cor. 1.—.

Stefan Bodiu, profesor. „Plevna internă”. Cor. —.40.

Pr. I. C. Beldie. La cislă. Cor. —.30.

I. E. Torouțiu. Românii și clasa intelectuală din Bucovina. Notițe statistice. Cor. 1.—.

N. Iorga. Trei drame. Cor. 2.—.

” ” **Mihai Viteazul.** (Schiță de poem dramatic.) Cor. 1.—.

N. Iorga. Les Roumains et le nouvel état de choses en Orient. Cor. —.50.

Ioan Agârbiceanu: Arhanghelii. Roman din viața Românilor ardeleni. Prețul Cor. 3.—

Ecaterina Colonel Steriad. Buna menajeră. Carte de bucate practică conținând bucătăria română, franceză, germană, tot felul de prăjituri, dulceturi, înghețate precum și bucătăria vegetariană. Ediție nouă revăzută complet și ilustrată cu mai multe figuri. Prețul Cor. 5.—

Rodica. Culina. Carte de bucate. Prețul Cor. 3.—

Iudita Secula. Economia de casă întocmită după mai mulți autori. Prețul Cor. 3.—

A. Vlahuța. Dreptate. Nuvele. Prețul C. 2.—

M. Sadoveanu. Priveliști Dobrogene. Prețul Cor. 2.—

Goethe. Faust, tragedie tradusă în versuri de Ion Gorun. Cor. 1.—

Victor Eftimiu. Akim. Tragi-comedie în trei acte. Prețul Cor. 1.25.

P. Dulfu. Gruia lui Novac. Epopee alcătuită din cântecele de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Prețul Cor. 1.50.

George Murnu. Istoria Românilor din Pind. Vlahia mare (980—1289). Studiu istoric după izvoare bizantine. Prețul Cor. 2.—.

M. Lungianu. Zile senine. Prețul Cor. 1.50.

N. Bălcescu. Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul. Prețul Cor. 2.—.

Lamartine. Raphael. Traducere. Bibl. Minervei nr. 151—152. Prețul 60 fileri.

N. Iorga Istoria statelor balcanice în epoca modernă. Lecții ținute la universitatea din București. Prețul Cor. 3.50.

Vasile Goldiș. A nemzetiségi kérdései. Prețul Cor. 1.

Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc. Carte editată la inițiativa și sub îngrijirea dlor: Dr. I. Pusca-riu, I. Preda, Dr. L. Borcea, Dr. I. Lupas, Dr. I. Mateiu, și Dr. S. Dragomir. Prețul Cor. 4.—

Vitejiile lui Mihai Vodă documente publicate de Nerva Hodoș. Prețul Cor. 1.—.

Dr. Sebastian Stanca. Pocăiții. Studiu pen-tru combaterea sectei pocăiților. Prețul Cor. 4.

I. Ghetie. Dicționar maghiar român. Prețul Cor. 10.—.

I. Ghetie. Dicționar român-maghiar. Prețul Cor. 6.—.

I. Iorga. Chestiunea Rinului. (Istorie a Europei apusene în legătură cu această chestie). Lecții ținute la școala de războiu. Tipărite după notele stenografice ale dlui H. Stahl, pentru fo-losul elevilor săi. Prețul Cor. 5.—.

Dr. Dionisie Moldovan, adv. în Sibiu. Ad-vocatul poporal. Indreptar pentru poporul ro-mân. Prețul Cor. 2.50.

N. Pora. Intre viață și moarte. Nuvele. Pre-țul Cor. 2.—.

Alex. Ciura. Foiletoane, (1907—1910). Pre-țul Cor. 1.60.

Eugen Revent. Cântecul neamului. Poezii. Prețul Cor. 2.—.

B. Katargiu. Discursuri parlamentare. Pre-țul Cor. 3.—.

A. Herz. Bunicul. Comedie în 3 acte. Pre-țul Cor. 2.—.

Erdélyi (Aradi) Victor. Catarina Doamna noastră. Prețul Cor. 5.—.

Erdélyi (Aradi) Victor. A 400 éves per. Pre-țul 30 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor. Lukács László ar-kepe. 50 fileri.

Erdélyi (Aradi) Victor. Magyar kulturképek Prețul 50 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor: A rutén skizmapör. Cor. 1.50.

Dr. I. Drăgescu. Pro Patria. Povestire de-spre începutul și menirea neamului românesc. Prețul Cor. 3.—.

M. Sadoveanu: Floare ofilită. Roman. Pre-țul cor. 2.—

A. C. Galotescu-Neicu: Câteva povestiri de Maupassant. —.50.

Note pentru voce și pian.

Gilbert, Valsul Suzanei (Suzana vals) Cor. 2.— (voce și piano)

A. Bena. Nu m'abandona. Ediția II-a. Cu-vinte de Dr. A. Vasilie. Pentru o voce și pian. Cor. 1.20.

Pflügl Egon. Farmecul valurilor Cor. 3.—

Caudela, Sergentul, celebra baladă (Peneș Curcanul) Cor. 2.50 (voce și piano)

Castaldi, La arme Cor. 1.50

Mureșianu, Desteaptă-te Române —.50.

Schelet, Ce te legeni codrule Cor. 1.—

Rudolph, Aseară în grădină Cor. 1.—

Paschill, Cine n'are dor Cor. 1.—

Vels, Vezi rândunelele se duc Cor. 1.—

Vasilii, Freamătul zăvoiuului, Horă Cor. 1.—

” **Mai părăsit,** Idilă Cor. 1.50.

Ștefănescu, De-aș săruta, Cor. 1.—

Ionescu, Ecoul Munților, Cor. 1.—

Beuvals, Dorința, Cor. 1.25.

Stern, Banul Mărăcine, —.50.

Album de arii și dansuri naționale Cor. 3.—

Hübsch, Imnul Național, Cor 1.—

A. Bena, Uvertură națională. Estrasul pen-tru pian, Cor. 2.50.

A. Bena, Ave Maria. Estrasul pentru pian Cor. 1.20.

C. Savu. Dor și iubire. Colectiune de cân-tece pentru cor. Cor. 2.50.

Iustin Cl. Iuga. *Cântece și plângeri*. Compoziții românești pentru canto și piano. (Conținutul: 1. Dorul de țară. 2. Trecut'a bădița dealul. 3. Tu te duci bade sărace. 4. Frunză verde frunzuliță. 5. Cântecul haiducului. 6. Pe sub fereastră curge un riu, romanță). Prețul Cor. 2.—

Iustin Cl. Iuga. *Doine și cântece populare românești*. Voce și pian. II. (Conținutul: 1. Mănă-te bade amarul. 2. Vai, vai, vai inimă vai. 3. Duce-m'as cu lun'n nor. 4. Lungu-i drumul Clujului. 6. Mor Mărie mor. 6. Oameni fără mintea toată solo din piesa poporală „Moise Păcurariul”. 7. Zădărnice romanță poporală). Prețul Cor. 2.50.

Ioan Harșia. *Poeme lirice românești* pentru piano. Vals la minor. Prețul Cor. 2.—

L. Domide. *Înșiră-te mărgărite*. Legendă. de V. Alecsandri. Partea I. Op. premiat de societatea pentru fond de teatru român. Partitura de pian. Prețul Cor. 5.—

Tib. Brediceanu. *La șezătoare*. Partitura pentru cânt. și piano Prețul Cor. 8.—

Tib. Brediceanu. *Aurora*. Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—

Tib. Brediceanu. *Viorele*. Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—

Tib. Brediceanu. *Doine și cântece*. Pentru voce și piano, în patru caiete. Prețul unui caiet 4 coroane.

Tib. Brediceanu. *Jocuri românești* pentru piano în 4 caiete. Prețul unui caiet 4 cor.

Tib. Brediceanu. *Doine și cântece*, în 4 caiete. Prețul unui caiet Cor. 4.—

Cuprinsul caietului I. (ed. II-a. Foaie verde, foi de nuc. Cântă puil cucului. Spune, mândro, adevărat. Vai, bădiță, dragi ne-avem. Bădișor, bădișor. Cine m'aude cântând. Bade, zău, o păcat. Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II-a) Știi tu, bade, ce mi-ai spus. Vino, bade, iar acasă. Năcăjit ca mine, floare fui, floare trecui. Cântec haiducesc. După ochi ca murele. Trageți voi boi. Cine n'are or pe vale.

Caietul III. Păsărică mută-ți cuibul. Leagă-te frunzuliță. Turturea din valea sacă. Arde-te-ai codru des. Ce vii bade târzior. Tu te aci, bade sărace. Foaie verde, foaie lată. Pe umblă doru'.

Caietul IV. Pe sub flori mă legănai. Foale verde, pup de crin. Sus în vârful dealului. Mân-dro, de dragostea noastră. Când treci, bade, pe noi. Frunză verde, frunzuliță. Auzi mândro, cu-ți cântă. S'a dus cucul de p'aci.

I. Vidu. *Moțu la drum*. Pentru voce și pian. Cor. 1.—

„ *Ano, Leano*. cor mixt „ 1.—

„ *Din șezătoare*. cor mixt cu „ 4.—

„ *Pui de lei*. cor de voci mixt „ 2.—

„ *Ruinita*. Cor mixt „ 1.50

Cuprinsul caietului I. Lugojana. Măzărca. Ardeleana (ca în Banat) I. Pe picior I. Ardeleana

Brău I. Hora, Ardeleana (ca în Banat) II.

Caietul II. Ardeleana (ca în Banat) III. Ardeleana II. Pe picior II. Tarina. Invărtita I. De

Ardeleana III. Brău II.

Caietul III. Brău III. Hațegana. Ardeleana (ca în Banat) IV. Invărtita II. Pe picior III. Ardeleana (Abrudeana) IV. Ardeleana (ca în Ba-

rat) V. Brău.

Caietul IV. Hora. Invărtita III. Brău V. Pe pi-

cor IV. Din Maramurăș. Danțu. Ardeleana (ca în Banat) VI.

C. Dima. *Cântece populare românești pentru voce cu acompaniament de pian*. Cu text român și german. Cântecele însemnate cu * numai text român.

1. Mândruță de demult. Cor. 1.—. 2. Je-

m'as și n'am cui. Cor. 1.30. 3. Vai mândruță dragi ne-avem. Cor. 1.—. 4. Hei, cei, măi! Cor.

1.30. 5. De-ar fi trăsniit Dumnezeu. Cor. 1.80.

6. Sub fereastra mândrei mele. Cor. 1.30. 7. O veste minunată. Cor. 1.—. 8. Doamne Isuse

cristoase. Cor. 1.—. 9. Leagăn verde. * O inimă tristată. Cor. —.90. 11*. Hop, țurcă-furcă!

Cor. 1.—. 12*. Ciobanul. Cor. 1.30.

G. Dima. *Cântece și balade pentru o voce și pian*. Cu text român și german. 1. Dorința.

Cor. 1.80. 2. De ce nu-mi vii? Cor. 1.80. 3. Peste

Biată inimă 'nșelată. 10. Groza, baladă. Cor. 2.70. 11. Hotărîre. Cor. 1.—. 12. Noi trei. Cor. 1.—. 13. Stefan Voda și codrul, baladă. Cor. 1.80. 14. Trădare. Cor. —.90. 15*. Curcile. Cor. 1.30. 16*. A venit un lup din crâng. Cor. 1.75.

Bibl. „Cosânzeana”.

Nr. 1. I. H. Fabre: *Din moravurile și pornirile insectelor*, cu figuri. Trad. de M. Demetrescu. Prețul 30 fil.

Nr. 4—5 și 6. Ilie N. Celep: *Pământul și omul*. Partea I. Asia. Prețul 75 fileri.

Nr. 7 și 8. Marin Demetrescu: *Lecturi geologice*. Prețul 50 fil.

Dr. B. Basiota: *Anemia (Lipsa de sânge)*. O consultație medicală 30 fil.

Dr. B. Basiota: *Despre lungoare (Febră tifoidă, tiphus abdominalis)* — 20 fil.

Biblioteca pentru toți a 30 fil. numărul.

Nr. 884 Iosif-Goethe: *Dragoste cu toane*. Pastorală într'un act și în versuri.

Nr. 886—7. L. Leger: *Istoria literaturii rusești*.

Nr. 890. Sallustius, *Conjurația lui Catilina*.

Nr. 894. N. Davidescu: *La fântâna Castaliei*. Poezii. Ed. II.

Nr. 901. G. Aslan: *Cultul oamenilor mari*.

Nr. 908. G. Tutoveanu: *Albastru*. Poezii. Ed. II.

Nr. 907. Haralamb G. Lecca: *Moartea lui Sherlock Holmes*. După scrierile lui Conan Doyle.

Nr. 885. Wagner Rich.: *Rienzi*, mare operă tragică.

D. Zamfirescu: *Viață la țară*, roman, nr.ii 162—5

D. Zamfirescu: *În războiu*, roman, nr. 326—7.

D. Zamfirescu: *Indreptări*, roman nr.ii 424—5

D. Zamfirescu: *Tan. Scatiu*, roman nr.ii 259—60

Segur: *Contesa*. Povestiri cu zâne nr.ii 841—3

Adamescu G.: *Istoria literaturii române* dela început până în zilele noastre, cu portrete, biografii etc. nr.ii 846—850.

Hoffmann: *Povești morale pentru tinerime* nr.ii 830—831.

Maupassant: *O viață*, (roman) nr.ii 523—6.

Maupassant: *Bel-Ami*, (roman) nr.ii 640—13.

Maupassant: *Tare ca moartea*, nr.ii 606—9.

Sienkiewicz: *Quo-Wadis*, roman istoric 307—10.

Turgheniev: *Părinți și Copii* (roman), 738—9.

Jules Verne: *Cinci săptămâni în balon*. Descriere de călătorie cu ilustrațiuni 494—498.

A. Candrea: *Dictionar de proverbe și zicători românești* nr.ii 713—718.

Daudet Alph.: *Jack*, (roman) trad. de H. G. Lecca nr.ii 726—731.

Gorun: *Știi românește*, nr. 844.

Heyse P.: *Mireasa lui Christ* nr.ii 858—859.

Alina G.: *Arta de a vorbi în societate și la diferite ocaziuni*, 865—6.

Anestin V.: *Romanul cerului*, Astronomie pentru toți, nr.ii 775—6.

Mark Twain: *Drepturile femeii* nr. 799.

Hauff Wilh.: *Cerșetoreea dela podul Artelor*, nr. 806—7.

Compayré G.: *Pestalozzi și educațiunea elementară* nr.ii 768—9.

Burnett Fr.: *Micul Lord* cu num. ilustrațiuni 747—8.

Gauthier Th.: *Moarta înamorată*, nuvele, 743—4.

Dauș Ludovic: *Satana*, (nuvele), 732—3.

Jules Verne: *Ocolul pământului în 80 de zile*. Descriere de călătorie cu numeroase ilustrațiuni, 661—664.

Alexandri: *Poezii populare* (culegere), 443—5.

Densusianu: *Cum și ce povestesc cronicari* nr.ii 452—3.

Hoffmann: *Povestiri extraordinare*, 458—9.

Dostoiewsky: *Suflet de copil* (nuvele) 509—510.

Correspondență și contabilitate comercială:

I. C. Panțu: *Curs complet de corespondență comercială cu explicarea termenilor comerciali* Cor. 3.50.

I. C. Panțu: *Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă* Cor. 4.—.

I. C. Panțu: *Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de credit cambial și afaceri de bancă*. Cor. 1.—

I. C. Panțu: *Contabilitate la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni* Cor. 1.20.

I. C. Panțu: *Procent, promil, interese și teoria conturilor curente* Cor. 3.—

Cărți economice:

D. Alessiu: *Creșterea pasărilor domestice* Cor. 1.50

D. Alessiu: *Cultura arborilor roditori* C. 2.25

D. Alessiu: *Cultura legumelor* Cor. 2.75

George Maican: *Sfaturile cele mai de lipsă pentru prăsierea și folosirea legumelor*. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Cor. —.24

Capra (Vaca săracului) numeroasele folease ce poate aduce castratiunea caprelor. Studiu biologic, igienic și economic de A. Babeș și P. Oceanu Cor. 1.—

Aurel Cosciuc: *Nutrirea animalelor de casă*. Op. premiat. Cu ilustrații în text. Cor. 1.50.

I. Georgescu: *Cartea plugarilor sau povestiri economice*. Cor. —.50

N. Nicolaescu și G. Stoenescu institutori. *Că-lăuza stuparilor* Cor. 3.—

Higiena și economia poporală, povestită de Moș Savu. Cor. 1.—

Minerva Cosma: *Album de broderii și țesături românești* (mare) Cor. 16.—

Minerva Cosma: *Modele de cusături românești*. Caietul I. —.50. Caietul II. (colorat) 1.—.

Cincinat Pavelescu: *Poezii* Cor. 3.

J. Novicow: *Emanciparea femeii* Cor. 2.—

Natalia Negru: *Mărturisiri*. Nuvele Cor. 2.—

M. Simionescu-Râmnicănu: *Propășile artistice*. Articole teoretice și dări de samă C. 2.50

St. O. Iosif: *Cântece*. (Cel din urmă volum al regretatului poet). Ed. II-a Cor. 2.—

Dr. Pompil Cioban: *Creditul nostru*. Studiu economic-financiar Cor. 2.—

Albret Bloch și Paraf-Javal: *Substanța universală*. Trad. de Const. I. Cioranu. Cor. 1.—

D. D. Pătrășcanu: *Timotheu Mucenicul* Cor. 2.—

D. D. Pătrășcanu: *Schițe și amintiri* C. 2.—

G. Maupassant: *Inima noastră*, roman C. 2.

I. T. Mera: *Din țări străine* Cor. 2.—

Bucura Dumbravă: *Pandurul* Cor. 3.—

Bucura Dumbravă: *Haiducul* Cor. 2.—

Jules Verne: *Castelul din Carpați*, roman din viața poporului român din Areal Cor. 2.40.

Iosif Moldovan dir. școlar: *Almanach* portativ pe anul școlar 1913/14 compus pentru trebuințele preoților și învățătorilor români (legat. Cor. 1.—

Caton Theodorian: *Povestea unei odăi*. Prețul Cor. 2.—.

Caton Theodorian: *La masa calicului*, nuvele și schițe Cor. 1.50.

A. Vlahuță: *Din trecutul nostru*. Ilustrații de Stoica Cor. 3.50.

A. Vlahuță: *Dreptate*, nuvele, Cor. 2.—.

A. Vlahuță: *În vâltoare*, nuvele și impresii. Cor. 2.50.

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia!”

Bătăturile, scortogenia pielii, urciorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francat
1 coroaș 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” la Győr.

„Aurora”

Institut de credit și economii, societate anonimă în Baia-Mare.

CONCURS.

„Aurora” institut de credit și economii, societate anonimă în Baia-Mare (Nagybánya) publică concurs pentru întregirea postului de contabil cu termen până la 15 Iulie n. a. e.

Salariu anual fundamental: Cor. 2000.—

Adaus de scumpete: „ 240.—

Bani de cuartir: „ 400.—

Reflectanții au să documenteze, că au absolvit școala comercială, că posed pe lângă limba maternă cea germană și maghiară; sunt pe deplin versați în afacerile comerciale și capabili a conduce independent contabilitatea, sunt liberi de serviciul militar și deplin sănătoși.

Postul va fi ocupat îndată după alegere.

Baia-Mare la 10 Iunie 1914.

DIRECȚIUNEA.

(A 2202)

O bibliotecă

mai mare e de vânzare cu preț foarte favorabil. — Reflectanți serioși să se adreseze la administrația „Românului”. (Le 2201)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

in imediata apropiere de parcul împăratească Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și destușiri gratis.

Pământ de vânzare 502 și 200

jughere mici (à 1200□) pământ arător cu rod frumos se vinde foarte ieftin.

Adresa la administrație.

(Mo 2194)

In atențiunea albinarilor, notarilor comunali și a învățătorilor.

Cine vrea să vândă sau să cumpere ceară sau vrea să se ocupe cu cumpărarea turtelor de ceară brută, să se adreseze lui

Dürr Gusztáv, comerciant de coloniale, Arad,

lângă clădirea băncii „Victoria”, care firmă cumpără pe bani gata oricâtă cantitate. (Dü 2195)

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri moderate la administrația municipalității.

S'a finit cu viața!

Pentru că noul remediu din Fiume e o atare invențiune de sistem nou care omoară cu siguranță pe cei mai de nesuferit și uricioși dușmani ai femeii de casă, cari sunt insectele de bucătărie.

„DEGANIN” e neapărat de lipsă și la economia de câmp că nimicește păgubitoarele insecte și furnici.

„DEGANIN” e pentru fiecare grădinar un așa articol indispensabil ce salvează plantele și cu deosebire rozele le eliberează de stricăcioșii paraziți (păduchi de rose).

„DEGANIN” nu-i ertat să lipsească din nici o Cofetărie, Covrigărie, Magazine etc., pentru că prin aceasta ajunge fiecare proprietar la curățenia dorită.

1 kg. „DEGANIN” și 4 kg. Cafea se trimite francat. — Spedițiunile de „DEGANIN” dela 5 kg. in sus se expediază francat.

Modul de folosit gratis. — Se caută Agentii.

— — 1 kgr. numai 2 cor. — —

1 kgr. Cafea fină și aleasă numai 2 Cor. 80 filleri.

1 kgr. Cafea fină mărgelile numai 3 Cor. 20 filleri.

1 kgr. Cafea Cuba cea mai fină 3 Cor. 60 filleri.

Prețuri gratis!

F. A. DEGAN. — Fiume.

SCRISORI DE RECUNOȘȚINȚĂ

Nr. 14516/1913.

Spectabilă Firmă

F. A. Degan

Fiume.

Vre-o câteva despărțăminte, dar cu deosebire culina Institutului nostru era de un timp încoace deadreptul infectat de șvabi, spre a căror stărpire n'a folosit nici unul din pravurile comune. Din întâmplare un amic al nostru ni-a amintit de invențiunea D.-V. cu care de asemenea am făcut probă și spre marea noastră surprindere praful D-tale ne-a curățit toate localurile și ne-a scăpat de uricioșii gândaci. In toată conștiința putem recomanda ori cui produsul Dv., ca remediu excelent in toată privința și de un rezultat sigur.

Direcțiunea Spitalului Civil—Fiume
Dr. Schich, director.

Rog a-mi trimite 6 pachete „Deganin”. Am făcut experiența celor ce mi-ați mai furnizat și rezultatul satisfăcător este spre lauda produsului D-v.

Alexandru Constantinescu
Ministrul Agriculturii și Domeniilor. București.

Am folosit praful „Deganin” ordinar la D-ta în apartamentele unei case de ale mele de închiriat și cu bun succes... I-am folosit și la stărpirea păduchilor de rose. — ba chiar și la insectele produse de mucezeală... și preste tot locul a folosit

Debreceni Lajos
Cavaler al Ordinului Francisc Iosif, fabricant de cârnați și salamă în Debrecen.

Vă rog mai trimiteți-mi 5 kgr. de praful „Deganin”, am fost tare satisfăcut cu expediția precedentă. Praful lucră cu efect.

Berthold Frenz și fiul, cofetărie și Cafea Sibiu.

Un rar prilej pentru cumpărarea unui bun.

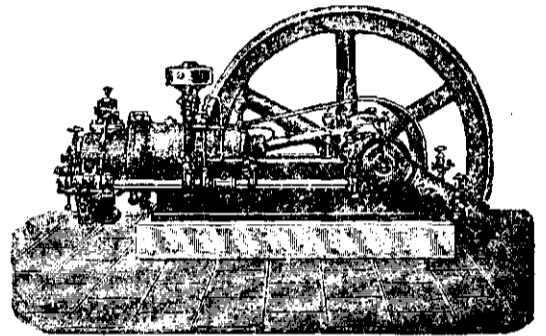
Ni-se aduce la cunoștință, că în comitatul Sătmarului, sediu cercului, gară în localitate, lângă drumul de țară se va parca

un bun de 500 jughere,

șes, deosebit de potrivit pentru sămănarea grâului, și se vinde dela 5 jughere la deal în orice întindere, eventual cu edificii economice, pentru un preț ieftin și condițiuni foarte favorabile. — Cine dorește să-și facă o soartă mai bună și să întemeie un viitor mai sigur pentru familia sa, să ceară lămuriri mai detaliate dela dl

Arthur Weisz, dir. de bancă la Györszentmárton.

(Le 2200)

Motoarele Adam orig. sistem Diesel

sunt neîntrecute și cele mai excelente în economie și la mărșă. — Cea mai bună și mai solidă execuție! — Mers liniștit și cadentat. — Funcțiune inexcipientabilă și astfel este exclusă orice perturbație! — Cea mai largă garanție și condițiuni favorabile de plătire! — Prospecte și referințe dela cea mai bună firmă gratis și franco.

HANS SCHIEB

reprezentantul firmei de mai sus birou tehnic (Ge 2150)

Sibiu-Hermanstadt, str. Heltauer 30.

Balsamul farmaciei A. THIERRY

e veritabil numai dacă are
marea de acțiune călugărie.
Are efect excelent la boala
organelor de respirație, tuse,
înălțare, răgușală, catar de gât,
boala de plămâni, lipsă de apnee,
mistuire neregulată, boala
rice, influență, cărcei în stomac,
etc. etc.

12 sticle mici, sau 6 sticle
mari, sau 1 sticlă
mare pentru călătorie
6 cor. 60 fil.

Alifia Centifolia
a farmacistului
A. THIERRY

are efect excelent contra oricărui rani învechite din cancer,
inflamații, aprinderi, carbunculus, pentru îndepărtarea obiectelor
străine, face de prisos operațiunile dureroase, împiedică
inveninarea sângelui. 2 tegle 3 cor. 60
fil. trimițându-se banii înainte sau cu
ramburs. — De vânzare în Budapesta la
farmacia TÖRÖK I. prețuri și în
cele mai de seamă farmacii din țară.

In cantități mari în drogheriile: Thal-
mayer & Seltz, urmașii lui Koch-
meister, Radanovits Testv. Unde nu
se găsește să se ceară direct dela pro-
prietarul: Kc 2030

A. THIERRY, farmacie la „Ingerul
păzitor” Pregrada (lângă Rohitsch).

La comenzi mai mari se acordă rabat considerabil!

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

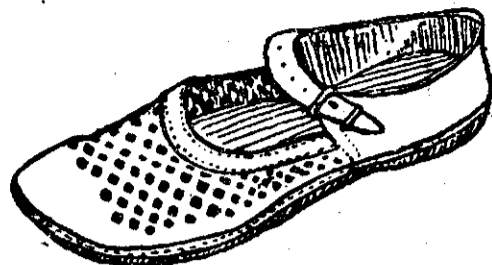
1913.		1914.	
25 Mai		17 Mai	24 Mai
ACTIV			
202 738 314	146 105 314 } stoc metalic { aur . . . 155 315 626 56 633 000 } { trate consolid. ca aur 56 642 000	212 074 853	211 957 626
1 536 655	Argint și diverse monede	881 771	844 143
140 007 170	Portofoliul român și străin	191 480 767	190 314 599
29 840 215	{ 14 349 300 Impr. pe ef. publice 22 824 900 83 590 900 Impr. pe ef. publ. în ct. ort. 41 515 400 15 490 915 18 099 985 din care nu s'au ridicat lei 18 409 131 23 106 269	44 338 077	45 931 169
12 802 059	Imprumutul Statului (fără dobândă)	11 924 059	11 924 059
11 999 729	Efectele Capitalului social	11 997 162	11 997 162
17 199 377	Efectele fondului de rezervă	16 825 877	16 825 877
4 116 781	„ „ amort. imobil. mobil. și mașinilor	4 042 281	4 042 281
6 434 611	Imobile	6 698 397	6 711 822
886 312	Mobilier și mașini de imprimerie	1 069 410	1 069 560
1 430 428	Cheltuieli de Administrație	1 460 731	1 500 766
113 042 342	Efecte și alte valori în păstrare	122 074 967	122 247 267
109 823 588	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	127 997 300	127 841 000
32 222 785	Conturi curente	19 859 209	22 357 876
7 763 611	Conturi de valori	23 049 097	22 825 709
3 981 182	Conturi diverse	4 243 635	8 708 336
695 825 159		800 017 593	807 099 252
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
34 540 298	Fond de rezervă	37 110 474	37 110 474
5 076 460	Fondul amort. imobil. mobil. și mașini	5 391 318	5 391 318
384 970 010	Bilete de bancă în circulație	426 480 820	430 426 640
4 055 013	Dobânzi și beneficii diverse	4 583 998	4 843 866
10 575 038	Conturi curente și recipise la vedere	7 422 000	8 798 807
222 865 930	Efecte și alte valori de restituit	250 072 267	250 088 267
21 742 410	Conturi diverse	56 956 716	58 439 880
695 825 159		800 017 593	807 099 252

Taxa: Scont 5%, Dobânda 6%.

Ifj. Rózsa Gyula

„UNIO”, fabrică mecanică
de ghete, sandale și pantofi

Budapest, VII. ker., Dohány-u. 16—18.

TELEFON:
93-75

Prețurile sandalelor, per duzină:

Nr. 20—25	cor. 32—	(Ro 2102)
„ 26—28	„ 42—	
„ 29—34	„ 52—	
„ 35—41	„ 62—	
„ 42—45	„ 72—	

Cantitatea de producție zilnică 450 perechi.

Mii de inși

binecuvântă mijlocul nutritiv de întărire

„Kárpátia”

care în decurs de 3—4 zile încetează cea mai
crâncenă tuse.„KÁRPÁTI” e un mijloc excelent contra boala-
lor de astmă, răgușeală, constipație, precum
și la boala de gât, — plămâni și stomac.

Efect sigur, deja la prima încercare.

1 sticlă de 350 grame cor. 3. — 1 sticlă de
700 grame cor. 5.—

De vânzare la:

Victor Hosszu, Brașov

str. Claustrului Nr. 16. (Ho 1846—30)

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

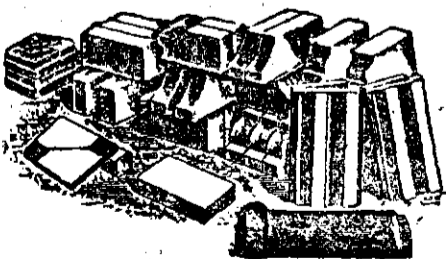
„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și
patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de
tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai
moderne litere, primește spre executare tofelul de opuri, re-
viste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănei
și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invi-
tări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri
funerale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot
felul de lucrări de această branșă dela cele mai simple până la
cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

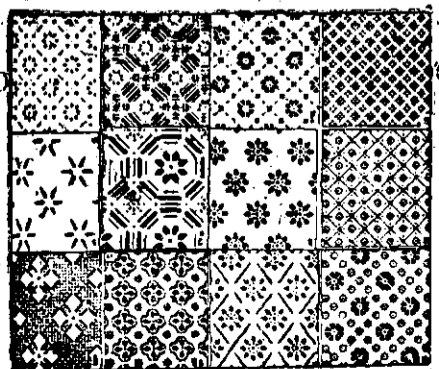
Bozsó Mátyás

fabrică de ciment și în-
treprindere de zidire

Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

(Bo 1742)

Execută: padințări de te-
razzo, granit, mozaic, beton,
cheramit și mozaic: precum
și canale de beton și funda-
mente pentru mașini, lucrări
de ciment și beton, iesle, fân-
tâni arteziene și basenuri, po-
duri etc. cu prețuri moderate și
serviciu prompt. — Pe lângă
prețul de fabrică se mai capătă
țement de beocin și portland.

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37°
C. care conțin apă minerală, pu-
cioasă recomandată de medicul experți
în contra reumatismului, jun-
ghiuri, morburi de os, piele și
alte morburi. Izvoarele se află de pe timpul
Turcilor, dar acum s'au aranjat din nou
foarte luxos și cu toate comoditățile mo-
derne recerute se vor deschide cu 1 Iunie
a. c. st. n.

Băile se află în Alvácza (Hunyad
megye) într-un jur splendid în alvia Cri-
șului alb încunjurat de munții Apuseni în
mijlocul pădurilor cu un parc frumos și cu
o climă foarte sănătoasă; fiind apărată
de vânturi și praf. — Atât pentru bolnavi
cât și pentru sănătoși loc de distracție foarte
acomodat.

Înainte parcului splendid al băilor se
opresc motoare a liniei ferate Arad-Csandă
care circulează de 8 ori la zi.

Muzică bună românească, care concer-
tează zilnic. Culină și beuturi bune cu pre-
țuri moderate. — Corespondență în orice
limbă. — Abonamente se roagă a se în-
semna și înainte la direcțiunea băilor din
Alvácza (posta în loc). (Di 2133)

Direcțiunea.

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângoergiu-român (Oláhszentgyörgy, Beszterce-Nászod megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordice ai Transilvaniei în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângoergiu-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metale și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuințează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mîtră.

Ca baie (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonitice, parametritice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi corespunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor la zi, în hotele și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septembrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratăului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis, Parc și alei (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K. 1-20

„ ” ” ” ” ” ” ” II. 1 cor.

Calea ferată are stațiunea în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco.

Direcțiunea băilor.

(So 2110)

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidențial direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidențial direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

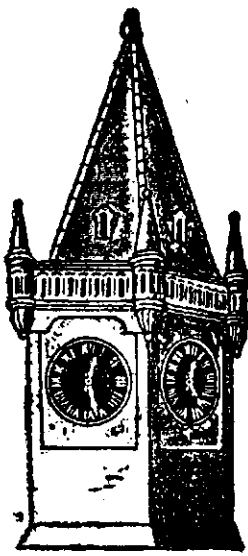
CEASURI PENTRU BISERICI.

SZÁNTHÓ GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici

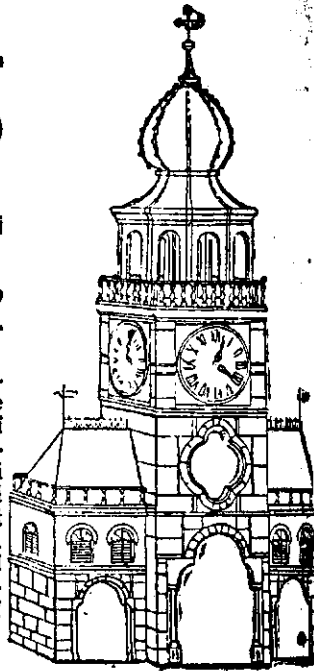
NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanția pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimit gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

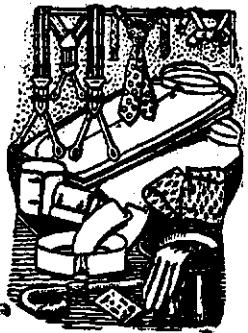
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și **MANGETE**
albe și colorate; **BATISTE** de buzunar;
BRATELE; **CRAVATE** pentru gulere
simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de
camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.

Să ne credeți că este în interesul D-Voastră dacă
comandați coasa „Koronagyémánt”

CU COASA „KORONAGYÉMÁNT”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă de oarece e făcută din
oțel-diamant, coase rele și moi nu se găesc între ele. Pentru
trăinicia fiecei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm.

Prețul: 1 bucăți 1-80 1-90 2.— 2-20 2-40 2-50 2-60 cor.
La comanda de 10 bucăți 1 se dă rabat. Comanda se pot face
prin trimiterea banilor înainte sau pe lângă rambursă la

LENGYEL TESTVÉREK

magazin de coase „Koronagyémánt”

KÁPOSVÁR, Fő-utca 22. R.

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și
cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinale de toate materiile nefolo-
sitoare cari sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică incu-
ierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere
de cap, sgârceluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vo-
mare, greață, răgăieli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2-50 fil., 12 sticle 5 coroane.

Efectul purgativei de fier „LAXA”, va fi permanentă dacă
deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi
de morburi de stomac și intestine precum și durerea de cap,
curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în
gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în
timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1-20 fileri.

Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original:

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce e de
recomandat să fie cu atențiune! (Sa 572)